

Nordplus programme project



# HAPPY LEARNING

NPAD-2021/10087  
July 2021 - November 2023

## GOOD PRACTICE CATALOG



## Saturs

## Content

Labās prakses katalogs .....	3	Good Practice catalog .....	3
Otrā iespēja – atgriešanās mūzikā personām, kas dažādu iemeslu dēļ pārtraukuši mācības .....	14	The second opportunity is for people who have stopped studying for various reasons to return to music .....	14
Pēcapmācību aktivitātes Skaņumājas kursu dalībnieku atbalstam .....	20	Post-training activities to support the participants of the “House of Sounds” courses .....	20
Tallinas Tautskolas pavasara koncerts .....	25	Tallinn Folk High School Spring concert .....	25
Dūdu spēlēs mācīšanas metode .....	30	Bagpipe teaching method .....	30
“MANDOLĪNAS AKADEMIJA” XXIX starptautiskā tautas mūzikas festivāla “SELOS MUZIKANTAI” ietvaros .....	37	“MANDOLINA ACADEMY” - XXIX - as part of the traditional international f olk music festival “SELOS MUZIKANTAI” .....	37
Zarasu rajona tradicionālās amatniecības darbnīca .....	42	Zarasai district traditional craft workshop .....	42
Aizkraukles reģionālās tautskolas pasākums ZAĻĀ PIETURA .....	46	Aizkraukle regional Folk High School event GREEN STOP .....	46



Anita Ostrovska

## Labās prakses katalogs

Visiem zināmais sakāmvārds "Mūžu dzīvo, mūžu mācies" atspoguļo ilgos gadus uzkrāto tautas gudrību – bez mācīšanās mūžu nenodzīvot. Katrā sabiedrībā ir cilvēki, kuri mācās ar prieku un labprāt, un ir tādi, kuri mācības uztver kā kaut ko apgrūtinošu. Šajā Nordplus Pieaugušo izglītības apakšprogrammas projektā "Laimīgā mācīšanās" vēlamies aplūkot to sabiedrības daļu, kura izvēlas mācīties pieaugušo neformālās izglītības kursus, specifiski analizējot tieši ar kultūrizglītību un kultūras mantojuma saglabāšanu saistītās organizācijas un to veikumu projektā ar pieaugušo neformālās izglītības rīkiem.

Projekts ilga 2 gadus (2021-2023) un tajā sadarbojās 4 pieaugušo neformālās izglītības un kultūras organizācijas: biedrība "Aizkraukles reģionālā Tautskola", biedrība "Skaņumāja" (Latvija), Tallinas Tautskola (Igaunija) un Zarasu kultūras centrs (Lietuva).

Kāpēc projektam izvēlējāmies nosaukumu "Laimīgā mācīšanās" (Happy Learning)? Pozitīvās psiholoģijas nozares speciālisti uzsver, ka, ja mēs vēlamies laimi, tad tas ir tāpēc, ka tas ir sinonīms pašrealizācijai un personīgam gandarījumam. Lai cilvēks sajostos laimīgs, viņam jādara tas, kas patīk. Un vispirms jāmacās labi paveikt to, kas patīk. Laime ir kā virsotnes sasniegšana, gūstot maksimāli pozitīvas emocijas.

Projekta problemātika balstījās uz mūsu un partnerorganizāciju dziļu diskusiju par mūžizglītības un pieaugušo neformālās izglītības aspektiem – par to, ka pieaug kultūrizglītības nozīme. Jēdziens "kultūrizglītība" Latvijas kontekstā pamatā tiek attiecināts uz izglītību, kas apgūstama formālās profesionālās

Anita Ostrovska

## Good Practice catalog

The well-known Latvian proverb "Live a lifetime, learn a lifetime" reflects the wisdom of the people accumulated over many years - a lifetime cannot be lived without learning. In every society, there are people who learn with joy and pleasure, and there are those who perceive learning as something burdensome. But in this Nordplus Adult Education sub-programme project "Happy Learning", we want to look at the part of society that chooses to study in adult non-formal education courses, specifically analyzing organizations directly related to cultural education and preservation of cultural heritage and their accomplishment in the project with adult non-formal education tools.

The project lasted for 2 years (2021-2023) and 4 non-formal education and cultural organizations of adults cooperated in it: the association "Aizkraukle Regional Folk School", the association "House of Sounds" (Latvia), Tallinn Folk High School (Estonia) and Centre of Culture of Zarasai (Lithuania).

Why did we choose the name "Happy Learning" for the project? Specialists in the field of positive psychology emphasize that "If we want happiness, it is because it is a synonym for self-realization and personal satisfaction." In order for a person to

feel happy, they should do what they like. And first they have to learn to do what they like well. Happiness is like reaching the peak, getting maximum positive emotions.

The problem of the project was based on a deep discussion between us and partner organizations about aspects of lifelong learning and non-formal education of adults - about the fact that the importance of cultural education is increasing. The term "cultural educa-



izglītības ietvaros un caur dažādu specifisku zināšanu ieguvu kultūras jomā. Tomēr kultūrizglītība ir izglītības sistēmas sastāvdaļa, kas aptver arī vispārēju izglītošanos kultūras jomās, ikviena cilvēka radošo spēju un talantu izkopšanu mūžizglītības kontekstā. Tā nodrošina vietējo tradīciju un materiālā kultūras mantojuma saglabāšanu, aktīvas sociālās dzīves nodrošināšanu.



Projektā vēlamies ietekmēt sabiedrības virzību no patēriņa kultūras uz ilgtspējīgu radošuma un aktīvas līdzdalības modeli. Organizāciju praksē ir novērots, ka daudzi mācību kursu dalībnieki neturpina nodarboties ar apgūto priekšmetu pēc aktīvo mācību beigšanas. Kā attaisnojums tiek minētas nepietiekamas prasmes, motivācijas vai atbilstošas vides trūkums. Tas ir zaudējums kultūrvidei un neefektīva izglītotāja resursu tērēšana. Projekta galvenais mērķis ir iegūt un izplatīt mācību organizēšanas un praktiskā darba labās prakses, lai palielinātu mūžizglītības darba efektivitāti. Šo problēmu būtu iespējams risināt, attīstot ieinteresētību, uzlabojot motivāciju, veidojot

tion” in the context of Latvia essentially refers to education that can be acquired within the frame of formal professional education and through the acquisition of various kinds of specific knowledge in the field of culture. On the other hand: “Cultural education is a part of the education system, which also covers general education in cultural fields, the cultivation of creative abilities and talents of every individual in the perspective of lifelong learning. It ensures preservation of local traditions and intangible cultural heritage, and provision of active social life.

In the project, we want to influence society’s progression from a culture of consumption to a sustainable model of creativity and active participation. In the practice of the organizations, it has been observed that many participants of training courses do not continue to practice the learned subject after the end of active training. Inadequate skills, lack of motivation or an appropriate environment are cited as excuses. This is a loss to the cultural environment and an inefficient use of the educator’s resources. The main goal of the project is to acquire and spread the good practices of teaching organization and practical work in order to increase the effectiveness of lifelong learning. It would be possible to solve this problem by developing interest, improving motivation, creating a favorable emotional environment, etc. during the training, as well as offering the trainees additional activities after completing the training courses.

### Project goals:

1. To expand the work methods of organizations and teachers, paying special attention to methods of support, motivation, and creating an emotional environment.
2. To recognise and create new forms of educational activities in order to increase the interest of learners and the desire to continue using the acquired knowledge and skills in the long term, linking it to the preservation and transfer of local cultural heritage within the community.



labvēlīgu emocionālo vidi, u.c. apmācību laikā, kā arī piedāvājot apmācāmajiem papildu aktivitātes pēc mācību kursu beigšanas.

### Projekta mērķi:

1. Paplašināt organizāciju un pedagogu darba metodes, īpašu uzmanību pievēršot atbalsta, motivēšanas, emocionālās vides veidošanas paņēmieniem.
2. Apzināt un veidot jaunas izglītības aktivitāšu formas, lai palielinātu apmācāmo interesi un vēlēšanos turpināt izmantot iegūtās zināšanas un prasmes ilgtermiņā, sasaistot to ar vietējā kultūras mantojuma saglabāšanu un pārnesi kopienas ietvaros.
3. Iepazīt un popularizēt starpvalstu partnerorganizāciju veiksmīgos piemērus kultūrizglītībā.
4. Izstrādāt "Labo prakšu katalogu" (partnerorganizāciju pieredzes, ideju un priekšlikumu apkopojums).

Projekta "Laimīgā mācīšanās" aktivitātes bija saistītas ar tradicionālās mūzikas mācīšanu pieaugušo neformālās izglītības ceļā atbilstoši sadarbības partneru profesionālajām kompetencēm. Tas iesaistītajiem speciālistiem ļāva vieglāk atrast saskares punktus un pārņemt iegūto pieredzi. Tomēr projekts vērsts uz kultūras izglītības darba metodēm kopumā. Tādēļ "Labo prakšu kataloga" apraksti veidoti tā, lai būtu izmantojami arī citās jomās.

### Nedaudz par katru no organizācijām, kuras sadarbojās projektā:

#### Biedrība "Aizkraukles reģionālā Tautskola" (Latvija)

Tautskola ir neformāla mācību iestāde, kas pulcē visdažādāko vecumu mācīties gribošus cilvēkus, ar mērķi ļaut apmeklētājiem neilgā laika posmā pilnveidot, izziņāt un attīstīt sevi. Rakstniece Zenta Mauriņa, kuras filozofija ir mūsu organizācijas pamatā, redzēja tautas skolas kā nacionālās pašapziņas un tautas kultūras līmeņa celšanas iestādes.

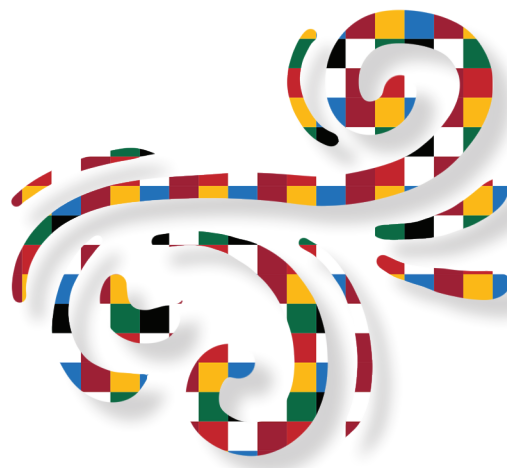
3. Get to know and popularize the successful examples of international partner organizations in cultural education.
4. Develop the "Good Practice Catalog" (compilation of experiences, ideas and proposals of partner organizations).

The activities of the "Happy learning" project were related to the teaching of traditional music through adult non-formal education according to the professional competences of cooperation partners. This made it easier for the professionals involved to find points of contact and take over the acquired experience. However, the project focuses on cultural education work methods in general. Therefore, the descriptions of the "Good Practice Catalog" are designed in such a way that they can be used in other areas as well.

### A little about each of the organizations that collaborated in the project:

#### Association "Aizkraukle Regional Folk School" (Latvia)

Folk school is a non-formal educational institution that gathers people of all ages who want to learn, with the aim of allowing participants to improve and develop themselves in a short period of time. The Latvian writer Zenta Mauriņa, whose philosophy is the basis of our organization, saw folk schools as the institutions for raising the level of national self awareness and national culture.



Ik sezonu no oktobra līdz maijam Aizkraukles reģionālā tautskola organizē dažādus neformālos kultūrizglītības kursus. Aizkraukles reģionālās tautskolas īpatnība ir tā, ka tautskolai nav savu mācību telpu. Tādēļ ar Aizkraukles novada atbalstu nodarbības notiek novada kultūras centros, muzejos, bibliotēkās, kā arī mūzikas un mākslas skolās, izmantojot arī šo iestāžu materiāli tehnisko bāzi. Tautskolā tās dalībnieki apgūst dažādu instrumentu spēli un kolektīvās muzicēšanas prasmes, kā arī gleznošanu, zīda apgleznošanu, papīra dizainu, pārlošanu, floristiku, rokdarbus, filcēšanu un dekupāžu, fotografēšanu, kā arī klausās lekcijas par nozīmīgām un aktuālām tēmām un piedalās diskusiju klubos.

Tautskola realizē projektus, kas saistīti ar mūžizglītības procesiem, latvisko tradīciju izpēti un popularizēšanu.



### Biedrība "Skaņumāja" (Latvija)

Biedrības "Skaņumāja" darbības mērķis ir instrumentālās tautas mūzikas procesu atbalstīšana. Pētniecība, popularizēšana, mūzikas pasākumu rīkošana, mūzikas instrumentu izgatavošana. Nozīmīga vieta biedrības darbībā ir izglītības aktivitātēm. Tiek rīkotas lekcijas un meistarklases "Skaņumājas" rīkoto tradicionālās mūzikas festivālu ietvaros. Ir izveidots neformālās izglītības piedāvājums skolēniem – muzikāla lekcija par tradicionālajiem instrumentiem. Starptautiska partnerības projekta ietvaros (Erasmus+, 2016.-2018.) sagatavotas un publiskas vairākas tradicionālo instrumentu spēles pašmācības grāmatas. Kopš 2015. gada tiek rīkoti regulāri instrumentu spēles kursi pieaugušajiem bez iepriekšējām mūzikas zināšanām. Līdz šim laikam instrumentu spēles pamata prasmes apguvuši vairāk nekā 200 interesentu.

Every season from October to May, Aizkraukle regional folk school organizes various informal cultural education courses. The peculiarity of Aizkraukle Regional Folk School is that the folk school does not have its own classrooms. Therefore, with the support of the Aizkraukle region, classes are held in regional cultural centers, museums, libraries, as well as music and art schools, also using the material and technical base of these institutions. At the folk school, its members learn to play various instruments and make collective music, as well as painting, silk painting, paper design, beading, floristry, needlework, felting and decoupage, photography, as well as listen to lectures on important and current topics and participate in discussion clubs.

Tautskola implements projects related to lifelong learning processes, research and popularization of Latvian traditions.

### Association "House of Sounds" (Latvia)

The goal of the association "House of Sounds" is to support the processes of instrumental folk music. Research, popularization, organization of music events, production of musical instruments. Educational activities play an important role in the operation of the association. Lectures and master classes are held as part of traditional music festivals organized by the "House of Sounds". An informal education offer for pupils has been created - a musical lecture on traditional instruments. Within



## Tallinas tautskola (Igaunija)

Tallinas Tautskola ir pilsētas pašvaldības iestāde, kas piedāvā dažādas kultūrizglītojošas aktivitātes pieaugušajiem. Skolas darbības jomās ietilpst pieaugušo neformālā izglītības pasākumu organizēšana kultūras un sabiedrības, mākslas un dizaina, kustību un dejas, mūzikas un teātra jomās. Tallinas Tautas augstskola nodrošina sabiedrībai arī



kultūras pasākumus un aizstāv kultūras mantojuma saglabāšanu. Katru gadu tiek organizēti aptuveni 220 dažāda ilguma un satura kursi 12 studijuursos.

## Zarasu kultūras centrs (Lietuva)

Zarasu novada kultūras centrs ir izveidojis vairākas izglītības programmas, lai aktīvāk iesaistītu folkloras kopas, mūziķus un māksliniekus. Tās visbiežāk tiek realizētas ar kultūrizglītības projektu palīdzī-

an international partnership project (Erasmus+) 2016-2018, several self-study books on playing traditional instruments have been put together and published. Since 2014, regular instrument playing courses have been held for adults without previous musical knowledge. So far, more than 200 persons have learned the basic skills of playing instruments.

## Tallinn Folk High School (Estonia)

Tallinn Folk High School is a municipal institution that offers various cultural and educational activities for adults. The school organizes non-formal educational events for adults in the fields of culture and community, art and design, movement and dance, music and theater. Tallinn Folk High School also provides cultural events open to the public and defends the preservation of cultural heritage. About 220 courses of different duration and content are organized every year in 12 study courses.

## Centre of Culture of Zarasai (Lithuania)

The Centre of Culture of Zarasai has created several educational programs to more actively involve folklore ensembles, musicians and artists. They are most often executed with the help of cultural education projects, for example "Weaving workshops", (3 month long courses); "Ceramic workshops", attracting artisans; "Family folklore workshops"; "Mandolina Academy" (international ethnomusic training), as well as "Ethnogracija" - photo taking in ancient Lithuanian traditional clothes, attracting designers.





bu, piemēram, "Aušanas darbnīcas", (3 mēnešu kursi); "Keramikas darbnīcas", piesaistot amatniekus; "Ģimeņu folkloras darbnīcas"; "Mandolīnas akadēmija" (starptautiskās etnomūzikas apmācības), kā arī "Ethnogrācija" – fotografēšanās senajos lietuviešu tradicionālajos apģērbos, piesaistot dizainerus.

Neformālās izglītības realizēšana var dod daudz pozitīvu rezultātu (Shaeffers, 1992):

1. Individuālajā līmenī – izmaiņas zināšanu, prasmju un attieksmju jomās; sevis izpratne, pašpaļāvība, un iedarbība; labāka praktiskā kompetence.
2. Kopienas līmenī – lielāka informācijas un tehnoloģiju kontrole, apvienību un tīklu veidošanās, jaunu ideju ģenerēšana, lai risinātu attīstības problēmas, efektīvāka vietējo resursu pārvaldīšana, vietējo organizāciju attīstība un spēcināšana.
3. Sociālajā līmenī – zemākas attīstības izmaksas, lielākas iespējas, to izmantošana un uzturēšana, pilnveidojošo programmu ilgtspējīgums.

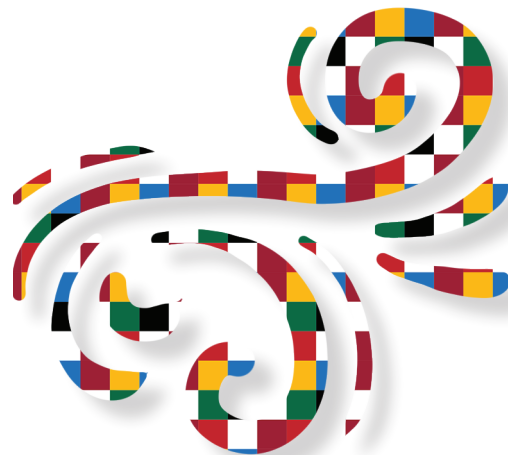
Mācīšanās vidi neformālās pieaugušo izglītības iestādēs S. H. Pedersens un S. Elsborgs raksturo ar šādiem kritērijiem:

- attieksme pret pieaugušo kā pieredzes bagātu personību;
- sociālā vide, kas dod indivīdiem spēku un pārliecību par savu rīcību;
- elastīga, bet tajā pašā laikā mērķtiecīga izglītības programmas organizācija;
- mācīšana un atbalsts papildina viens otru;
- fokusēšanās uz izglītības procesu.

Neformālo pieaugušo izglītību raksturo dinamiska saikne starp vadīšanu (guidance) un mācīšanu (teaching). Motivējošā mācīšanās vidē ir svarīgas īpašas attiecības, kas veidojas starp pieaugušo un pedagogu.

Pieaugušo mācīšanās motīvus var iedalīt:

1. Izzaigšanas un profesionālie motīvi.
2. Motīvi, saistīti ar radošo un sociālo darbību.
3. Pašrealizācijas un pašizpausmes motīvi.
4. Motīvi, kas saistīti ar materiālajām vajadzībām.



Implementation of non-formal education can have many positive results (Shaeffers, 1992):

1. At individual level – changes in the areas of knowledge, skills and attitude; self-awareness, self-reliance, and efficacy; better practical competence.
2. At community level - greater control of information and technology, formation of associations and networks, generation of new ideas to solve development issues, more effective management of local resources, development and strengthening of local organizations.
2. At social level – lower development costs, greater opportunities, their use and maintenance, sustainability of improvement programs.

S.H. Pedersen and S. Elsborg describe the learning environment in non-formal adult education institutions with the following criteria:

- treatment of an adult as an experienced personality;
- a social environment that gives individuals strength and confidence in their actions;
- flexible, but at the same time determined organization of the educational program;
- teaching and support complement each other;
- focus on the educational process.



Par nozīmīgu mācīšanās motīvu var uzskatīt sasniegumu motīvu. Tas izpaužas kā vajadzība pēc sasniegumiem, salīdzinot savus pagātnes darbības rezultātus ar tagadnes rezultātiem, tā ir zināma cilvēka sacensība pašam ar sevi.

Pedagogam jāmotivē dalībnieki arī pašvadītai mācīšanai. Šīs prasmes ir būtisks pamats, lai pēc kursu beigšanas cilvēks spētu pats sevi motivēt apgūt jaunas lietas, mācētu bez citu pamudinājuma plānot savu tālāko mācīšanos, vadīt to un novērtēt savus sasniegumus, lai tos pats uzlabotu. Līdz ar to mainās arī pasniedzēja loma – viņš no "gudrā uz skatuves" pārtop par ceļvedi blakus.

Mācību procesa pamatā vienmēr ir jautājums "Ko mēs gribam, lai mūsu kursu dalībnieki iemācītos?".

Mācību process sevī ietver piecus galvenos uzdevumus:

1. Izvēlēties mērķus.
2. Izprast dalībnieku īpašības (vecumposmu, dzimumu, statusu...).
3. Izprast un izmantot idejas par mācīšanos un mācību motivāciju.
4. Izvēlēties un izmantot mācīšanās veidus (metodes un paņēmienus).

Novērtēt dalībnieku mācību sasniegumus un saņemt atgriezenisko saiti.

Divi svarīgi aspekti, kas jāņem vērā:

1. Saturs (content) – attiecas uz konkrēto priekšmetu/jomu
2. Izpildījums (performance) – kā kursu dalībnieki prot šo saturu lietot jeb izmantot atbilstoši pedagoga iecerēm – atcerēties, izprast utt.

Iespējams, svarīgāk ir sagaidīt no dalībniekiem emocionālo reakciju – lai saturs viņos izraisītu prieku un atzinību. Vai galvenā uzmanība jāvelta rīcībai – ja vēlamies, lai kursu dalībnieki apgūtu spēlēt kādu mūzikas instrumentu, mācītos dziedāšanas vai deju prasmes.

Non-formal adult education is characterized by a dynamic connection between guidance and teaching. A special relationship between an adult and a teacher is important in a motivating learning environment.

Adult learning motives can be divided into:

1. Cognitive and professional motives.
2. Motives related to creative and social activity.
3. Motives of self-realization and self-expression.
4. Motives related to material needs.

An important learning motive can be considered the achievement motive. It manifests itself as a need for achievement, comparing one's past performance with the present, it is a competition of a person with themselves.

The teacher should also motivate the participants to do self-directed learning. These skills are an essential basis for a person to be able to motivate themselves to learn new things after finishing the course, to plan their further learning without the encouragement of others, to manage it and to evaluate their achievements in order to improve the skills themselves. As a result, the role of the teacher also changes - they turn from a "wise man on stage" into a guide right beside.

The learning process is always based on the question "What do we want our course participants to learn?".



Turpinot meklēt un noteikt labākos mācīšanās ceļus, vēlreiz svarīgi akcentēt kultūras jeb mākslas izglītības nozīmi, kuras mērķis ir izglītēt individu un sabiedrību kopumā, izmantojot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus un darbības formas:

1. apvienot individuus radošā darbībā;
2. padarīt sabiedrību ne tikai intelektuālāku, bet arī humānāku un sensitīvāku;
3. veicināt izpratni par skaisto dzīvē un mākslā.

Un mūzika ir viens no visievērojamākajiem mākslas izpausmes veidiem. Tā ietekmē cilvēka garīgo pasauli, atspoguļo un nostiprina tā tikumiskos ideālus. Dzejnieks un literatūrkritiķis Frīdrihs Šlēgelis (Friedrich von Schlegel) mūziku traktēja kā "sajūtu valodu". Ar tās palīdzību tēlainā veidā var izpaust visdziļākās jūtas un atklāt to būtību.

Visas mūsu projektā iesaistītās organizācijas realizē neformālo pieaugušo izglītību un piedāvā

The learning process includes five main tasks:

1. Choosing the goals.
2. Understanding the characteristics of the participants (age, gender, status...).
3. Understanding and utilizing ideas about learning and learning motivation.
4. Choosing and employing learning methods and techniques.
5. Assessing the learning achievements of the participants and receiving feedback.

Two important aspects to consider:

1. Content - refers to the specific subject/field
2. Performance - how the course participants know to use this content or use it according to the teacher's intentions - remember, understand, etc.

Perhaps it is more important to await an emotional reaction from the participants - so that the content causes them joy and appreciation. Or the main focus should be put on action - if we want course participants to learn to play a musical instrument, learn singing or dance skills.

Continuing to search for and determine the best ways of learning, it is again important to emphasize the importance of cultural or art education, which aims to educate the individual and society as a whole, using means of artistic expression and forms of activity:

1. unite individuals in creative activity;
2. make society not only more intellectual, but also more humane and sensitive;
3. promote awareness of the beauty in life and art.

Music is one of the most remarkable forms of artistic expression. It affects the spiritual world of a person, reflects and strengthens their moral ideals. The poet and literary critic Friedrich von Schlegel treated music as a "language of feelings". With its help, one can express the deepest feelings in an imaginative way and reveal their essence.

All organizations involved in our project implement non-formal adult education and offer an



atbilstošu mācīšanās vidi, kuru raksturo elastīgums, centrēšanās uz dalībnieku interesēm un vajadzībām, kā arī brīvība, cieņa un pieejamība katram.

## Projekta rezultāti

1. 3 dalībvalstīs un 4 kultūrizglītības institūcijās (biedrībā "Aizkraukles reģionālā tautskola, biedrībā "Skaņumāja", Tallinas tautskolā un Zarasu kultūras centrā) izvērtēta esošā situācija mūžizglītības piedāvājumā, mācību procesa organizēšanā pieaugušajiem un rezultātu sasniegšanā.
2. Tika noorganizēti 3 kultūrizglītības pasākumi (3-4 dienas) ar 4 organizāciju vadītāju un 4 pasniedzēju piedalīšanos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Pieaugušo izglītības pasniedzēji guva pieredzi un arī paši vadīja nodarbības partnerorganizācijās.
3. Katrā no uzņemošajām valstīm izglītojošā pasākumā bija iesaistīti vismaz 10 audzēkņi, uz kuru zināšanu un prasmju bāzes notika apmācību process – tika vērota nodarbību gaita, metodes, pedagoģiskie paņēmieni, sadarbība, emocionālā fona veidošana u.c. Kopā vismaz 40 audzēkņi guva jaunu pieredzi, mācoties no ārvalstu pedagogiem un motivāciju pilnveidot savas zināšanas un prasmes.
4. Notika 6 darba grupas sanāksmes ar konkrētiem mērķiem, (katra pasākuma kvalitatīvai sagatavošanai, katra pasākuma rezultātu izvērtēšanai, "Labo prakšu kataloga" sagatavošanai, projekta rezultātu novērtēšanai u.c.) un 6 telefonsarunas ar katru partnerorganizāciju individuāli.
5. Tika noorganizēts projekta noslēguma pasākums – konference – ar projekta izvērtējumu Aizkraukles reģionālajā Tautskolā, kurā piedalījās pasniedzēji un kursu dalībnieki no tautskolas, kā arī eksperte – Latvijas pieaugušo izglītības apvienības padomes priekšsēdētāja Iluta Krūmiņa, Valsts izglītības attīstības aģentūras NordPlus programmas pārstāvis Linards Deidulis, Mālpils un Lizuma tautskolu vadītāji un

appropriate learning environment characterized by flexibility, focus on the interests and needs of participants, as well as freedom, respect and accessibility for everyone.

## Project results

1. In 3 member states and 4 cultural education institutions (association "Aizkraukle Regional Folk School", association "House of Sounds", Tallinn Folk High School, Centre of Culture of Zarasai), the current situation in lifelong learning supply, implementation and achievement of learning outcomes was evaluated.
2. 3 cultural education events (3-4 days) have been organized with the participation of at least 4 heads of organizations and 4 teachers in Latvia, Lithuania and Estonia. The teachers have gained experience and lead the lessons themselves.
3. In each of the host countries, at least 10 students have been involved in the educational event, on the basis of their knowledge and skills the training process took place - the course of the lessons, methods, pedagogical techniques, cooperation, creation of an emotional background, etc. were observed. In total, at least 40 students have gained new experience by learning from foreign teachers and have gained motivation to improve their knowledge and skills.
4. 6 meetings with specific objectives of the work group were held (for quality preparation of each event, for the evaluation of the result of each event, for preparation of the "Good Practice Catalog", evaluation of project results, etc.) and 6 telephone conversations with each partner organization individually.
5. The closing event of the project - a conference - was organized with the evaluation of the project in Aizkraukle Regional Folk School, in which teachers and course participants from the folk school participated, as well as an expert - Iluta Krūmiņa, chairperson of the Latvian Adult Education Association Council, Linards

- pasniedzēji, kā arī citu ieinteresēto organizāciju pārstāvji. Projekta partnerorganizācijām no Lietuvas un Igaunijas tika nosūtīts konferences apkopojums ierakstā un konferences materiāli.
6. Kopīgi tika izstrādāts "Labās prakses katalogs" un citi projekta materiāli (foto un video), kas ievietoti sociālajos tīklos, piem., Facebook, partnerorganizāciju mājaslapās, kā arī izplatīti citās pieaugušo izglītības organizācijās Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, arī Epale platformā.
  7. Projekta rezultāti tika nodoti citām pieaugušo izglītības un kultūras organizācijām, kuras savukārt ar tiem dalās tālāk, aptverot visplašāko interesentu loku.

## Kas uzlabojies projekta rezultātā?

- Nordplus projekta realizācija sniedza pārliecību, ka kopā veiksmīgi varam risināt dažādus ar pieaugušo neformālo izglītību saistītus jautājumus. Projekta laikā partnerorganizācijas, to vadītāji un kursu pasniedzēji ieguva jaunas zināšanas un guva savstarpēju pieredzi, kas tiek izmantota tālākajā darbībā, kā arī izveidoja jaunus sadarbības tīklus tālākai sadarbībai nākotnē.
- Projekta rezultātā tika ieviesti vairāki jauninājumi organizāciju neformālās izglītības procesu organizēšanā un pārvaldīšanā. Projektā tika risinātas problēmas, ka cilvēki, pabeidzot tradicionālo mūzikas instrumentu spēles kursus, bieži vien tālāk neturpināja pilnveidot savas prasmes, pielietot tās. Mūsu jaunā pieeja veidot mūzikas kopienas, kuras dalībnieki palīdzētu viens otram turpināt mācīties, dalīties informācijā un jaunās idejās, sevi apliecināja kā ļoti labs risinājums arī nākotnes pieejām. Tāpat tiek meklētas citas jaunas darba formas, kas motivē audzēkņus neapstāties pie sasniegtā, bet turpināt pilnveidoties.
- Ļoti nozīmīgs projekta ieguvums bija arī tas, ka kursu dalībnieki, īstenojot projekta aktivitātes, iepazīna kultūru daudzveidību Baltijas valstīs, piedalījās neformālās izglītības pasākumos

- Deidulis, representative of the NordPlus program of the State Education Development Agency, leaders and teachers of folk schools of Mālpils and Lizums, as well as representatives of other interested organizations. The project's partner organizations from Lithuania and Estonia were sent a summary of the conference in a recording and conference materials.
6. The "Good Practice Catalog" and other project materials (photos and videos) were jointly developed, which were posted on social networks, e.g. Facebook, on the websites of partner organizations, as well as distributed to other adult education organizations in Latvia, Lithuania, Estonia, as well as on the Epale platform.
  7. The results of the project were handed over to other adult education and cultural organizations, which in turn shared them further, covering the widest range of interested parties.

## What has improved as a result of the project?

The implementation of the Nordplus project gave confidence that together we can successfully solve various issues related to adult non-formal education. During the project, the partner organizations, their leaders and course instructors gained new knowledge and gained mutual experience, which is used in further activities, as well as created new cooperation networks for further cooperation in the future.

- As a result of the project, several innovations were introduced in the organization and management of non-formal education processes of organizations. The project addressed the problem that people, after completing the courses of playing traditional musical instruments, often did not continue to improve their skills, apply them anywhere. Our new approach of building musical communities, whose members help each other to continue learning, share information and new ideas, proved itself to be a very good solution for future approach-





(meistarklasēs, tradicionālo instrumentu spēles kursos, kolektīvajā muzicēšanā festivālā), guva pieredzi angļu kā darba valodas praktiskā pielietošanā, kā arī paplašināja savu vārdu krājumu latviešu, lietuviešu un igauņu valodās. Kursu dalībnieki projektā reflektēja par savu darbību projektā, analizēja savu ieguldījumu projekta īstenošanā.

Mēs, Baltijas valstis, mūžizglītību saprotam plašākā kontekstā, nekā tikai izglītību darba tirgus vajadzībām, bet arī kā nozīmīgu atbalstu pilsoniskai sabiedrībai un pašpilnveidei. Un, līdzīgi Ziemeļvalstīm, vēlamies uzlabot izpratni sabiedrībā par mūžizglītības lomu un nozīmi. Tāpēc mums ir nepieciešama vienota izpratne un kopīga sadarbība nākotnē.

es as well. Also, other new forms of work are being sought, which motivate students not to stop at what they have achieved, but to continue improving.

- A very important benefit of the project was also the fact that, while implementing the project activities, the course participants got to know the diversity of cultures in the Baltic countries, participated in informal education events (master classes, traditional instrument playing courses, collective music making at the festival), gained experience in the practical use of English as a working language, as well as expanded their vocabulary in Latvian, Lithuanian and Estonian languages. Course participants reflected on their activity in the project, analyzed their contribution to the implementation of the project.

We, the Baltic countries, understand lifelong learning in a broader context than just education for the needs of the labor market, but also as an important support for civil society and self-improvement. And, similar to the Nordic countries, we want to improve the public understanding of the role and importance of lifelong learning. Therefore, we need a common understanding and joint cooperation in the future.



Ilmārs Pumpurs

## Otrā iespēja – atgriešanās mūzikā personām, kas dažādu iemeslu dēļ pārtraukuši mācības.

Skaņumājas tradicionālo instrumentu spēles neformālās izglītības kursi pieaugušajiem.

### Problēmsituācija

Ir visai daudz personu, kas ir uzsākušas vai pat ieguvušas mūzikas pamata izglītību (Latvijā 6 un 8 gadu mācību programmas speciālās kultūrizglītības iestādēs, kurās bērni/jaunieši mācās akadēmisko instrumentu spēli), bet pēc mācību beigām muzicēšanu pamet. Ne mazāk ir tādu, kas mūzikas izglītību bērībā ir pametuši nepabeigtu, jo guvuši traumatisku pieredzi no skolā izmantotajām mācību metodēm. Tāpat mūzikas mācīšanās tiek pamesta pusaudžu vecumā, mainoties aktuālajām interesēm. Neskaitot dziedāšanu korī, šiem cilvēkiem nav daudz iespēju praktiski pielietot skolā iegūtās specifiskās zināšanas; bieži to papildina šaubas par savām spējām.

Neatkarīgi no tā, vai iepriekš mācības ir pilnībā pabeigtas vai pārtrauktas, viņiem nereti ir grūti uzsākt darboties pieejamajās neakadēmiskās mūzikas jomās, tādās kā folkloras muzicēšana, tradicionālā mūzika, populārā mūzika. Šajās jomās ļoti nozīmīgas ir prasmes, kas netiek mācītas un attīstītas akadēmiskās mūzikas mācību programmās. Te var minēt melodijas apguvi pēc dzirdes, spēju veidot pavadījumu, otro balsi, variācijas. Tas, savukārt, vēl vairāk mazina pārliecību par savām spējām.

Mērķa grupai ir kopīgs tas, ka ir saglabājusies interese par mūziku un pieaugušo vecumā ir vēlšanās atsākt instrumentu spēli. Tāpat viņiem ir pamata

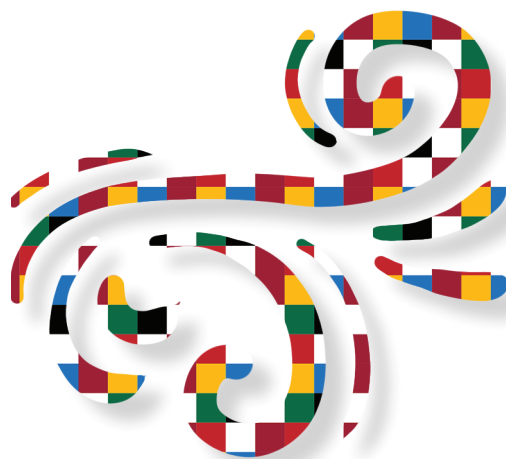
Ilmārs Pumpurs

## The second opportunity is for people who have stopped studying for various reasons to return to music.

“House of Sounds” traditional instrument playing non-formal education courses for adults.

### Background

There are quite a few people who have started or even obtained basic musical education (in Latvia, 6- and 8-year study programs in special cultural education institutions, where children/young people learn to play academic instruments), but after the end of the studies, they leave music. There are no less those who have left music education incomplete in their childhood, because they had a traumatic experience from the teaching methods used at school. Also, music learning is abandoned in adolescence as current interests change. Apart from singing in a choir, these people do not have many opportunities to practically apply the specific knowledge acquired at school; it is often accompanied by doubts about one's abilities.



zināšanas par mūzikas teoriju un priekšstats par instrumentu spēles un mācīšanās specifiku.

## Piedāvātais risinājums

Skaņumājas instrumentu spēles mācību kursi bija izveidoti, lai piedāvātu praktiski izmantojamas zināšanas un prasmes pieaugušajiem, kam nav iepriekš bijusi iespēja mācīties mūziku. Piedāvājums ir balstīts uz tradicionālās mūzikas instrumentiem un repertuāru, kas piedāvā daudz vienkārša un pieejama materiāla, lai iespējami ātri varētu sākt muzicēt pieņemamā līmenī. Kursu stratēģiskais mērķis ir paplašināt tradicionālās mūzikas klātbūtni kultūrvīdē un nodrošināt šīs nemateriālā kultūras mantojuma jomas saglabāšanu.

Mācībuursos tiek piedāvāts iekļauties norādītajai mērķa grupai, lai tie varētu atsākt praktiski nodarboties ar instrumentu spēli. Apmācāmie no mērķa grupas darbojas kopā ar personām bez priekšzināšanām, izmantojot tās pašas mācību metodes un apgūst zināšanas/prasmes, kas tiek kontekstualizētas ar praktiskās izmantošanas iespējām un vajadzībām. Tajā skaitā, ja iespējams, arī iekļaujot apmācāmo pašu izvēlētu repertuāru.

Īstermiņa rezultātā mērķa grupas personas apgūst praktiskajai muzicēšanai – mājas muzicēšanai, spēlēšanai folkloras ansamblī, tautas mūzikas grupā, tradicionālo deju mūzikas grupā izmantojamās prasmes; apgūst jauna instrumenta, vai kādreiz iepriekš mācītā instrumenta spēli, kopā ar zināšanām un pieredzi tā praktiskai izmantošanai;



Regardless of whether the studies have been completed or discontinued, they often find it difficult to enter the available non-academic music fields, such as folk music, traditional music, popular music. Skills that are not taught and developed in academic music curricula are very important in these areas. Here we can mention the learning of the melody by hearing, the ability to create accompaniment, the second voice, variations. This, in turn, further reduces confidence in one's abilities.

What the target group has in common is that they have retained an interest in music and a desire to resume playing an instrument in adulthood. They also have a basic knowledge of music theory and an idea of the specifics of playing and learning instruments.

## Solution

“The House of Sounds” instrument playing courses were designed to offer practical knowledge and skills to adults who have not had the opportunity to learn music before. The offer is based on the instruments and repertoire of traditional music, which offers a lot of simple and accessible material, so that you can start playing music at an acceptable level as quickly as possible. The strategic goal of the courses is to expand the presence of traditional music in the cultural environment and ensure the preservation of this area of intangible cultural heritage.

The specified target group is offered to join the training courses so that they can start playing instruments again. Trainees from the target group work together with persons without prior knowledge, using the same teaching methods and acquire knowledge/skills that are contextualized with opportunities and needs for practical use. Including, if possible, the learner's own chosen repertoire.

As a short term result, the people of the target group acquire skills that can be used for practical music making - music making at home, playing in a folk ensemble, a traditional music group, a tra-



iekļaujas interesentu grupā ar kopīgām interesēm un mērķiem un vērtībām; atjauno senāk apgūtās zināšanas ar jaunu kontekstu. Darbošanās grupā ar personām bez attiecīgām priekšzināšanām dod mērķa grupas dalībniekiem zināmas priekšrocības – iepriekšējā pieredze ļauj vieglāk uztvert uzdevumus, ātrāk sasniegt rezultātu, justies pārliecinātākiem, nereti arī uzņemties līdera lomu praktisko nodarbību – ansambļa muzicēšanas grupās.

Ilgtermiņā līdzdalībaursos ļauj aktualizēt iepriekš apgūtās zināšanas un prasmes ar jaunu praktiski ievirzītu kontekstu, ļauj iespējami veiksmīgi iekļauties mūzikas aktivitātēs, arī izmantojot kursu laikā veidotos kontaktus. Programma nozīmīgi papildina kultūrvidi ar prasmīgiem un ieinteresētiem mūziķiem, kas ir ieguvums gan kopienām, kurās tie darbojas, gan ieguvums attiecīgās jomas – tradicionālo mūzikas instrumentu spēles un mūzikas repertuāra saglabāšanai mūsdienu kultūrvidē.

## Darbības programma

Šī aktivitāte primāri tiek plānota un veidota personām bez iepriekšējām mūzikas zināšanām, bet reklamējot to, tiek sniegta informācija par pieejamību personām, kas vēlas atjaunot, papildināt iepriekš apgūtās zināšanas ar mērķi praktiski izmantot. Atlasot apmācāmos, tiek ņemts vērā, ka šo personu motivācija parasti ir augstāka, viņiem ir labāks priekšstats par mūzikas mācīšanās specifiku. Līdz ar to apmācību paredzamais rezultāts parasti ir labāks.

Kursu mērķis ir sniegt tradicionālās mūzikas un instrumentu spēles prasmes, tāpēc to galvenā mērķauditorija ir šīs nozares interesenti. Atbilstoši, informācija dalībnieku piesaistei tiek izplatīta ar nozari saistītos informācijas kanālos – Facebook grupās, e-pastu grupās, ar nozari saistītās



ditional dance music group; learns the playing of a new instrument or a previously taught instrument, together with the knowledge and experience for its practical use; joins a group of interested parties with common interests and goals and values; renews previously learned knowledge in a new context. Working in a group with people without relevant prior knowledge gives certain advantages to the members of the target group - previous experience makes it easier to perceive tasks, achieve results faster, feel more confident, and often also take on the role of leader in practical lessons - ensemble music making groups.

In the long term, participation in the courses allows you to update previously acquired knowledge and skills with a new, practically oriented context, and allows you to be as successful as possible in musical activities, also using the connections made during the courses. The program significantly adds to the cultural environment with skilled and interested musicians, which is a benefit both for the communities in which they operate, and for the preservation of the relevant field - the playing of traditional musical instruments and the musical repertoire in the modern cultural environment.

## Activity program

This activity is primarily planned and created for people without previous knowledge in music, but when promoting it, information is provided about its availability for people who want to renew and supplement previously acquired knowledge with



mājaslapās. Tāpat nozīme ir publikācijām vietējos un valsts līmeņa medijos – presē, radio; daļa interesentu tiek piesaistīta pēc dalībnieku publiskajiem koncertiem. Nozīme ir dalībnieku pozitīvajai pieredzei, kas tiek izplatīta citiem potenciāļajiem interesentiem.

Mācību kursi notiek pēc oriģinālas aprobētas metodikas: instrumentu spēles apmācība notiek nelielās grupās (4-7 personas), neizmantojot nošu pierakstus (bet tos nav aizliegts izmantot, ja apmācāmais to vēlas). Spēles paņēmieni apgūvē izmanto "step-by-step" principu, katrs nākošais paņēmienis tiek balstīts iepriekš apgūtajās prasmēs, katra apmācāmā līmenis tiek ņemts vērā, vajadzības gadījumā atgriežoties un atkārtojot. Pasniedzēji izmanto tradicionālās mūzikas repertuāru un spēles tehnikas, kas ir viegli pieejamas un nav komplicētas, bet, vienlaikus parādot apgūtā daudzveidīgas izmantošanas un tālākas attīstīšanas perspektīvas.

Vienu kursu ietvaros notiek četras intensīvas nedēļas nogales mācību sesijas (no piektdienas vakara līdz svētdienas pusdienas laikiem) ar 2-3 nedēļu starplaiku. Laikā starp mācību sesijām

apmācāmie strādā individuāli, nostiprinot nodarbību laikā iemācītos paņēmienus un repertuāru. Šādā veidā katrā klātienē mācību sesijā tiek apgūts jauns materiāls un spēles paņēmieni. Sākot ar otro sesiju, līdztekus sava instrumenta spēles grupām, audzēkņi muzicē jauktā sastāva ansambļos (katrosursos ir



the aim of practical use. When selecting students, it is taken into account that the motivation of these persons is usually higher, they have a better idea of the specifics of learning music. Therefore, the expected result of training is usually better.

The courses aim to render traditional music and instrument playing skills, so they are mainly aimed at those interested in the industry. Accordingly, information to attract participants is distributed in industry-related information channels - Facebook groups, e-mail chains, industry-related websites. Publications in local and national media – press, radio – are also important. Some interested parties are attracted after the public concerts of the participants. The positive experience of the participants is of importance, which is distributed to those who might be interested.

Training courses are conducted according to an original and approved methodology: instrument playing training takes place in small groups (4-7 persons), without using sheet music (but it is not forbidden to use it if the student wishes so). The step-by-step principle is used for learning the techniques of the play, each subsequent technique is based on previously learned skills, the level of each learner is taken into account, returning and repeating if necessary. Instructors use traditional music repertoire and playing techniques that are easily accessible and uncomplicated, but at the same



4 dažādu instrumentu grupas). Tas liek katram no spēlētājiem uzņemties atbildību par kopīgi sasniedzamo rezultātu, kā arī apgūt praktiski izmantojamas ansambļa muzicēšanas prasmes. Kursu noslēgumā, kā mācību procesa daļa, notiek apmācāmo – jaukto ansambļu un instrumentu grupu publiska uzstāšanās, kas līdzās instrumenta spēles prasmei sniedz uzstāšanās pieredzi, kā arī papildu motivāciju prasmju turpmākai attīstīšanai.

Kursu programmas rezultātā mērķa grupas dalībnieki iegūst jaunas zināšanas un pieredzi, kas apvienojumā ar iepriekšējām zināšanām ir pilnvērtīgi izmantojamas, lai iesaistītos ar tradicionālo kultūru, mūziku saistītu amatierkolektīvu darbībā, kā arī patstāvīgi turpinātu pilnveidot spēles prasmi.

time show perspectives of diverse use and further development of what has been learned.

One course consists of four intensive weekend study sessions (from Friday evening to Sunday lunchtime) with an interval of 2-3 weeks. In between training sessions, trainees work individually, consolidating the techniques and repertoire learned during the lessons. In this way, new material and playing techniques are learned in each face-to-face learning session. Starting from the second session, in addition to the groups playing their own instrument, the trainees play music in ensembles of mixed composition (each course has 4 groups of different instruments). This forces each of the players to take responsibility for the jointly achieved result, as well as to learn practical



## Ilgtermiņa rezultāts

Mācību kursu rezultātā mērķa grupas dalībnieki iegūst/atjauno praktiski izmantojamas instrumenta spēles prasmes. Papildus tam, viņi tiek ievirzīti darboties, iesaistīties tradicionālās mūzikas grupās – tautas mūzikas grupās, folkloras ansambļos. Praktisko iesaistīšanos var veicināt kursu norises laikā veidojušies personīgie kontakti,

ensemble musicianship skills. At the end of the course, as part of the learning process, there is a public performance of the trainees - mixed ensembles and instrument groups, which, in addition to the skill of playing the instrument, provides performance experience, as well as additional motivation for further development of skills.

As a result of the course program, the members of the target group acquire new knowledge and

iegūtā informācija par nozares darbību, grupām, pasākumiem.

## Nepieciešamie resursi

Mērķa grupas dalībnieku – personu, kas ir pārtraukuši mūzikas mācīšanos un to nepraktizē – iesaistīšana instrumentu spēles kursu programmā ir papildu iespēja, ko nodrošina regulārā kursu norise. Iesaistāmās personas ir nepieciešams īpaši uzrunāt, piedāvāt šo iespēju. Pārējie nepieciešamie resursi ir viss, kas nodrošina regulāro kursu norisi – nodarbību telpas, izmitinšanas iespējas, kam tas nepieciešams; atbilstoši sagatavoti tradicionālo instrumentu spēles skolotāji (t.sk. ir izpratne par akadēmiskās mūzikas mācību metodēm, lai varētu salīdzināt un komentēt dažādās pieejas); elastīgākai instrumentu izvēlei ir rīkotājiem ir vēlams instrumentu fonds mācību uzsākšanai.

experience, which, combined with previous knowledge, can be fully used to participate in the activities of amateur collectives related to traditional culture and music, as well as to independently continue to improve their playing skills.

## Lasting results

As a result of the training courses, the members of the target group acquire/restore practical instrument playing skills. In addition, they are directed to get involved in traditional music groups, folk ensembles. Personal connections formed during the course, information obtained about the activities of the industry, groups, events can promote practical involvement.

## Conditions

Involving members of the target group – people who have stopped learning music and do not practice it – in the instrument playing course program is an additional opportunity provided by regular courses. It is necessary to specifically address the persons involved, to offer this opportunity. The other necessary resources are everything that ensures the running of regular courses – classrooms, accommodation options for those who need it; appropriately prepared traditional instrument teachers (including an understanding of academic music teaching methods in order to be able to compare and comment on different approaches); for a more flexible choice of instruments, the organizers have a desirable instrument fund for the start of training.





Ilmārs Pumurs

## Pēcapmācību aktivitātes Skaņumājas kursu dalībnieku atbalstam

### Problēmsituācija

Biedrība Skaņumāja kopš 2013. gada organizē regulārus mūzikas instrumentu spēles kursus pieaugušajiem bez iepriekšējām zināšanām.

Kursu galvenā auditorija ir

- personas, kam iepriekš nav bijusi iespēja mācīties mūziku un instrumentu spēli un ir vēlēšanās iegūt jaunu pieredzi, apgūt praktiski izmantojamas prasmes un īstenot nepiepildītu vēlēšanos nodarboties ar mūziku.

Līdztekus minētajiem, starp kursu dalībniekiem ir

- amatieru grupu, folkloras ansambļu dalībnieki, tradicionālās kultūras interesenti, kas vēlas paplašināt prasmes un zināšanas;
- akadēmisko un tradicionālo instrumentu spēlētāji, kas vēlas papildus apgūt jauna, atšķirīga instrumenta spēli;
- personas, kas dažādu iemeslu dēļ ir pārtraukušas nodarboties ar mūziku, instrumentu spēli, bet saglabājušas interesi par mūziku.

Ilmārs Pumurs

## Post-training activities to support the participants of the “House of Sounds” courses

### Background

Since 2013, the “House of Sounds” association has been organizing regular musical instrument playing courses for adults without previous knowledge.

The main audience for the courses is

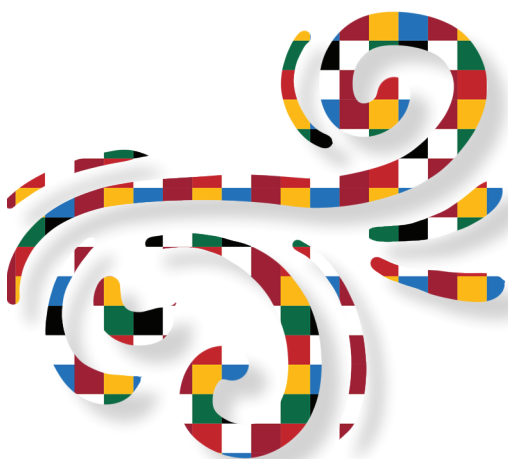
- persons who have not previously had the opportunity to learn music and how to play instruments and have a desire to gain new experience, learn practical skills and realize an unfulfilled desire to practice music.

In addition to those mentioned, among the course participants are

- members of amateur groups, folk ensembles, people interested in traditional culture who want to expand their skills and knowledge;
- players of academic and traditional instruments who want to additionally learn how to play a new, different instrument;
- persons, who for various reasons have stopped doing music, playing instruments, but have kept their interest in music.

The approach and methods used in the courses make it possible to learn the basics of playing instruments at a sufficient level to start playing music independently and further develop the acquired skills, however, some of the students who have finished the course program do not continue to maintain the acquired skills due to the following reasons:

- lack of motivation to learn new repertoire and train individually when being alone;





Kursos izmantotā pieeja un metodes ļauj apgūt instrumentu spēles pamatus pietiekamā līmenī, lai uzsāktu patstāvīgi muzicēt un attīstīt apgūtās iemaņas, tomēr daļa apmācāmo, kas ir beiguši kursu programmu, neturpina uzturēt apgūtās prasmes sekojošu iemeslu dēļ:

- vienatnē pietrūkst motivācijas mācīties jaunu repertuāru un trenēties individuāli;
- dzīves vietā trūkst iespējas izveidot vai pievienoties interesējošai amatieru grupai, kurā varētu turpināt muzicēt;
- persona jau darbojas amatieru grupā, bet muzicēšanā neiesaistās, jo baidās, ka prasmju līmenis nav pietiekams.

## Piedāvātais risinājums

Skaņumāja ir sākusī organizēt pēcāpmācību aktivitātes, lai šādām personām palīdzētu uzturēt un attīstīt kursu laikā iegūtās prasmes un viņi turpinātu praktizēt instrumentu spēli. Šīs aktivitātes tiek organizētas periodisku vienas dienas meistarklašu formā (dažas reizes sezonā), kurām gatavojoties, dalībnieki atsāk vingrināties un kuru laikā uzlabo spēles prasmi un paņēmienus, kā arī mācās jaunu repertuāru.

Ideālā gadījumā apmācāmo grupa sagatavo programmu, priekšnesumu kādam publiskam pasākumam. Tas dalībniekiem dod papildu motivāciju un praktisko pieredzi.

Ilgtermiņa mērķis, kas tiek sasniegts šādā veidā ir

- motivēt apmācību kursu beigušās personas turpināt treniņus un uzlabot prasmes;



- the place of residence lacks the opportunities to create or join an interesting amateur group in which one could continue playing music;
- the person already works in an amateur group, but does not get involved in music because they are afraid that their skill level is not sufficient.

## Solution

“House of Sounds” has started organizing post-training activities to help such persons maintain and develop the skills acquired during the course and to help continue practicing playing instruments. These activities are organized in the form of periodic one-day master classes (a few times a season), in preparation for which the participants resume practice and during which they improve their playing skills and techniques, as well as learn new repertoire.

Ideally, a group of trainees prepares a program, a performance for a public event. This gives participants additional motivation and practical experience.

- palielināt mācību dalībnieku pašapziņu, praktisko pieredzi un vēlēšanos arī turpmāk iesaistīties mūzikas pasākumos.



### Piedāvātā risinājuma praktiskais piemērs.

Viena tradicionālās vijoles spēlētāju grupa, 6 personas, ar labiem rezultātiem pabeidza regulārās kursu apmācības 2021. gada pavasarī. Viņiem tika piedāvāts sagatavot programmu un piedalīties tradicionālās mūzikas festivālā "Dzīvā mūzika", kura tēma bija vijoles spēles tradīcijas, un tika plānots 2021. gada septembrī.

Lai sagatavotu priekšnesumu, katram no dalībniekiem bija jāapgūst noteikts repertuārs – 6-7 skaņdarbi, kā arī jāturpina attīstīt spēles tehniku. Darbu sekmēja tas, ka grupas dalībniekiem bija jau kursu laikā izveidojusies sadarbība, personīgie kontakti un pozitīva, labvēlīga attieksme.

Programmas sagatavošanai tika organizēta īpaša meistarklase, kurā tradicionālās vijoles spēles skolotāja strādāja īpaši ar šo grupu paredzētajam mērķim – sagatavot festivāla programmu.

### Darbības programma

Konkrētā aktivitāte tika īstenota 4 mēnešu laikā un sasāvēja no dažiem vienkāršiem soļiem:

- Regulāro mācību kursu noslēgumā notika vienošanās vienošanās ar kursu dalībniekiem par

The long-term goal that is achieved in this way is

- to motivate persons who have completed the course to continue practicing and improve their skills;
- to increase students' self-confidence, practical experience and desire to continue participating in music events.

### Practical example of the solution

One group of traditional violin players, 6 people, completed the regular course training in the spring of 2021 with good results. They were offered to prepare a program and participate in the traditional music festival "Live Music", the theme of which was the tradition of violin playing, and was planned for September 2021.

In order to prepare the performance, each of the participants had to learn a certain repertoire - 6-7 pieces, as well as continue to develop the playing technique. The work was facilitated by the fact that the members of the group had already established cooperation, personal contacts and a positive, favorable attitude during the course.

A special master class was organized for the preparation of the program, in which the traditional violin teacher worked particularly with this group for the intended purpose - to prepare the festival program.

### Activity program





šādu iespēju, kā arī ar festivāla rīkotājiem par kursu dalībnieku grupas piedalīšanos festivālā (jūnijs 2021). Kursu skolotāja vadībā tika veikta repertuāra atlase un doti uzdevumi tā sagatavošanai.

- Tika norganizēta meistarklase ar vijoles spēles pasniedzēju. Tās laikā sagatavota uzstāšanās programma un sadalītas dalībnieku funkcijas mūzikas aranžējumā (augusts 2021).



- Visā periodā notika dalībnieku individuālais darbs repertuāra apgūšanai un nepieciešamā tehniskā līmeņa nostiprināšanai. Šim mērķim dalībnieki paši organizēja vairākas papildus tikšanās, lai kopīgi vingrinātos.
- Līdzdalība festivālā. Tā ietvaros notika vairāki programmas mēģinājumi, uzstāšanās festivāla koncertā, kā arī neformālajos pasākumos ar citiem festivāla dalībniekiem. Visās aktivitātēs līdzdarbojās skolotāja, kas sniedza nepieciešamo atbalstu, uzmundrinājumu, padomus un korekcijas (septembris 2021).

## Rezultāti

Kursu dalībnieki šajā periodā tika motivēti turpināt instrumenta spēli, uzlabot tehniku un iemācīties jaunu repertuāru. Īpaši nozīmīgi ir intensīvie individuālie treniņi, vingrināšanās, kas ir labas instrumenta spēles prasmes pamatā. Tāpat dalībnieki ieguva motivējošu pieredzi piedaloties mūzikas pasākumā kā līdzvērtīgi dalībnieki, kā arī praktisku pieredzi veidojot priekšnesumu un muzicējot grupā.

The specific activity was implemented over a period of 4 months and consisted of a few simple steps:

At the end of the regular training courses, an agreement was reached with the course participants about such an opportunity, as well as with the festival organizers about the participation of a group of course participants in the festival (June 2021). Under the guidance of the course teacher, repertoire was selected and tasks for its preparation were given.

A master class was organized with the violin teacher. During it, a performance program was prepared and the roles of the participants in the musical arrangement were divided (August 2021).

During the entire period, individual work of the participants took place to learn the repertoire and establish the necessary technical level. For this purpose, the participants themselves organized several additional meetings to train together.

Participation in the festival. As a part of it, several rehearsals of the program took place, performances at the festival concert, as well as at informal events with other festival participants. The teacher participated in all activities, providing the necessary support, encouragement, advice and corrections (September 2021).

## Results

During this period, course participants were motivated to continue playing the instrument, improve



No apmācības rīkotāju puses ieguldītais darbs bija relatīvi neliels, samērojot ar sasniegto rezultātu, jo vislielāko darbu paveica paši dalībnieki, kuriem bija dota motivējoša iespēja.

Šādam pēcizglītošanās apmācības pasākumam tomēr ir riski, no kuriem grupas nodarbību vadītājam, skolotājam vai mentoram, būtu ieteicams izvairīties. Gadījumā, ja mācīšanās mērķis ir sagatavot priekšnesumu, ir risks, ka labāka vienreizēja rezultāta iegūšanai, programma un izveidotie aranžējumi tiek pakļauti dalībnieku esošajām prasmēm un ilgtermiņa mērķis – uzlabot katra dalībnieka individuālās prasmes – netiek īstenots iespējami labākajā veidā. Ir nepieciešams atrast līdzsvaru starp mācīšanos, tehniskajiem izaicinājumiem un nevainojamu priekšnesumu koncertam.

### Priekšnoteikumi šādai mācību formai

Šāda pēcāpmācību aktivitāšu forma prasa no rīkotāja papildus iesaistīšanos un organizēšanas darbu. Toties priekšrocība ir tāda, ka neprasa ievērojamus atsevišķus resursus, bet izmanto jau esošus pasākumus – kursus, kuru dalībnieki iegūst sākotnējās prasmes, un mūzikas pasākumus, kurus izmantot apmācāmo motivēšanai uz tālāku pilnveidošanos.

technique and learn new repertoire. Intensive individual training and practice are especially important, which are the basis of good instrument playing skills. Also, the participants gained motivating experience by taking part in a music event as equal participants, as well as practical experience in creating a performance and playing music in a group.

The work invested by the organizers was relatively small compared to the achieved result, because the participants themselves, who were given a motivating opportunity, did most of the work.

Such a training event, however, has risks that the group leader, teacher or mentor would be well advised to avoid. In the event that the goal of learning is to prepare a performance, there is a risk that the program and created arrangements are subjected to the existing skills of the participants. This would be done in order to obtain a better one-time result, and the long-term goal - to improve the individual skills of each participant - is not realized in the best possible way. It is necessary to find a balance between learning, taking on technical challenges and preparing a perfect performance for the concert.

### Conditions

This form of post-training activities requires additional organizational work and involvement from the organizer. Although the advantage of the activity is that it does not require significant separate resources, it uses already existing events - courses in which participants acquire initial skills, and music events that can be used to motivate the trainees to further improve.





Sigre Suurvarik

## Tallinas Tautskolas pavasara koncerts

### Problēmsituācija

Tallinas Tautskolā aptuveni 70 audzēkņi katru gadu apgūst dažādus mūzikas instrumentus, piemēram, ģitāru, klavieres, vijoli, solfedžo un vokālo apmācību. Audzēkņu vecums ir no 7 līdz 70 gadiem un apmācība ir pieejama gan iesācējiem, gan pieredzējušiem mūziķiem. Nodarbības parasti sākas rudenī un turpinās visu akadēmisko gadu. Pavasara koncerts, kuram jau izveidojušās senas tradīcijas, iezīmē mūsu audzēkņu gada kulmināciju kopš skolas dibināšanas.

Ņemot vērā, ka mūsu iestāde koncentrējas uz pieaugušajiem orientētu neformālo izglītību, mēs neveidojam eksāmenus un neliekam atzīmes. Audzēkņi ir atbildīgi par savu kursu izmaksu segšanu, un patstāvīgās studijas notiek pēc izglītojamā ieskatiem. Kad audzēkņi mums pievienojas, viņiem ir iekšēja motivācija, tomēr ir gadījumi, kad mācību gada laikā entuziasms samazinās. Bet, apzinoties, ka pavasarī viņiem gaidāms priekšnesums, audzēkņu motivācija un centība uzrāda augšupejošu tendenci.

Sigre Suurvarik

## Tallinn Folk High School Spring concert

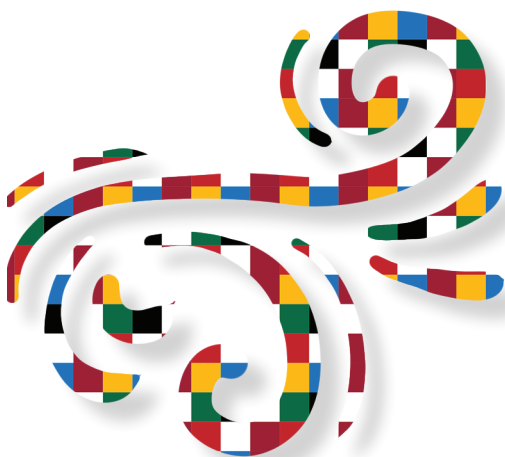
### Background

At Tallinn Folk High School, approximately 70 students each year study various musical instruments such as guitar, piano, violin, solfeggio, and vocal training. The learners range in age from 7 to 70 years old, and instruction is available for beginners as well as experienced musicians. Typically, classes commence in the fall and continue throughout the entire academic year. The spring concert, which has a long-standing tradition, marks the culmination of our students' year since the inception of the school.

Given that our institution focuses on adult-oriented non-formal education, we do not conduct exams nor assign grades. Students are responsible for covering the costs of their courses, and independent study is carried out at the discretion of the learner. While students join us with internal motivation, there may be instances of decreased enthusiasm during the course of the academic year. However, with the knowledge of a performance awaiting them in the spring, students' motivation and dedication have shown an upward trend.

### Solution

Learners who decide to participate in the spring concert collaborate with their instructor to choose pieces well in advance for their performance. In addition to the intrinsic motivation to learn music, the external goal of performing well in the spring concert also serves as an inspiration. The additional motivation stemming from the anticipation of the concert encourages students to practice more fervently and refine their





## Piedāvātais risinājums

Audzēkņi, kuri nolemj piedalīties pavasara koncertā, sadarbojas ar pasniedzēju, lai laikus izvēlētos skaņdarbus priekšnesumam. Papildus iekšējai motivācijai mācīties muzicēt, par iedvesmu kalpo arī ārējais mērķis labi uzstāties pavasara koncertā. Papildu motivācija, kas izriet no gaidāmā koncerta, mudina audzēkņus dedzīgāk praktizēt un pilnveidot uzstāšanos. Papildus instrumentu apguvei uzmanība tiek pievērsta arī viņu skatuvisko iemaņu uzlabošanai. Audzēkņi redz savu mācību rezultātu un saņem pozitīvas atsauksmes no koncerta apmeklētājiem (aplausi, ziedi, pateicība no skolotāja, gandarījuma sajūta).

Audzēkņi mācās kontrolēt satraukumu par uzstāšanos un gūst pozitīvu pieredzi, to pārvarot. Viņi attīsta prasmi tikt galā ar situācijām, kuras rodas uzstāšanās laikā. Pasniedzēji virza studentus turpināt spēlēt, neskatoties uz kļūdām, māca rast prieku pašā darbībā un māca, kā pieņemt atzīnību pēc koncerta, pat ja viņu izpildījumā ir bijušas kādas neveiksmes.

## Ilgtermiņa mērķis

Tallinas Tautskolas mūzikas nodaļas audzēknis, kurš piedalās koncertā, gūst pozitīvu uzstāšanās pieredzi un entuziasmu rudenī turpināt darbu jaunajā mācību gadā. Mūzikas apguves iespējas mūsu skolā viņš iesaka arī paziņām. Audzēknis dalās informācijā par koncertu ar ģimeni un tuvākajiem draugiem, kuri izlemj apmeklēt koncertu. Plašāks paziņu loks uzzina, ka mūziku var apgūt Tautskolā; viesi iepazīst mācību vidi, izbauda labu atmosfēru, kā arī var izpētīt mācību iespējas Tautskolā un tikties ar pasniedzējiem.

presentation. Beyond mastering their instruments, attention is also given to enhancing their stage presence. Students witness the outcome of their learning efforts and receive positive feedback from concert attendees (applause, flowers, gratitude from the teacher, a sense of accomplishment).

Students learn to manage performance anxiety and gain a positive experience from overcoming it. They develop the skill to cope with performing situations. Instructors guide students to continue playing despite mistakes, teach them to find joy in the activity itself, and instruct them on how to accept recognition after the concert, even if there were some mishaps in their performance.



## Long - term goal

A student in the music department of Tallinn Folk High School who participates in the concert gains a positive performing experience and enthusiasm to continue into the new academic year in the fall. They also recommend the opportunities for learning music at our school to acquaintances. They share information about the concert with their family and close friends, and they come to watch the concert. A wider circle of acquaintances learns that music can be studied at the people's university; guests experience the learning environment, enjoy a good atmosphere, and have the chance to explore the learning opportunities at the people's university and meet the instructors.

Izrādot sasniegto un iedvesmojot kopienu piedalīties mūžizglītībā tiek veicināts uzsākt mūzikas izglītību jebkurā vecumā.

## Darbības programma

Gatavošanās pavasara koncertam:

1. Martā mūzikas pasniedzējiem tiek paziņots pavasara koncerta datums, lai noskaidrotu, kuri audzēkņi vēlētos/varbūt varētu uzstāties koncertā. Pasniedzēji apspriežas ar potenciālajiem izpildītājiem. Mūsu ierosinājums ir uzstāties 2-3 audzēkņiem no dažādiem instrumentiem, cenšoties veidot koncertu aptuveni vienas stundas garumā. Mūzikas audzēkņu dalība pavasara koncertā ir brīvprātīga, tās galvenais mērķis ir iespēja gūt pieredzi, uzstājoties publikas priekšā.
2. Pasniedzēji tiek informēti, ka vēlamies saņemt izpildītāju vārdus, skaņdarbu nosaukumus, ilgumu minūtēs, kas ir būtiski programmas veidošanā.
3. Audzēkņi, kuri gatavojas uzstāties koncertā, turpina mācīties regulārās, individuālās mūzikas stundās.
4. Pavasara koncerta programmas veidošanā tiek ņemti vērā pasniedzēju ieteikumi par izpildītāju secību.
5. Notiek koncertu ielūgumu sūtīšana pa e-pastu pasniedzējiem un izpildītājiem.
6. Ipriekš tiek pasūtīti konditorejas izstrādājumi, kafija un tēju, kas tiks piedāvāta koncerta noslēgumā.
7. Tiek sagatavota un izdrukāta koncerta programma, kas tiek izdalīta klausītājiem pirms koncerta.
8. Tieši pirms koncerta koncerta norises zālē notiek mēģinājumi.

Plašai auditorijai koncertu sludinājumus nesūtām, jo galveno auditoriju veido izpildītāju vecāki un paziņas.

Promoting the start of music education at any age, setting an example through achievements, and inspiring participation in lifelong learning within the community.

## Activity program

Preparation Process for the Spring Concert:

1. In March communicating the date of the spring concert to the music instructors, aiming to identify which students would like to/perhaps could perform in the concert. The instructor discusses with potential performers. Our suggestion is to have 2-3 students from different instruments perform, aiming to keep the concert within approximately one hour. Participation of music students in the spring concert is voluntary, primarily an opportunity for gaining experience in performing in front of an audience.
2. Also, providing instructors with the information that we would like to receive performer names, piece titles, duration in minutes, which is crucial for creating the program.
3. Continuation of preparing student who perform during regular individual music lessons.
4. Creating the program for the spring concert, open to input from instructors regarding the order of performers.
5. Sending concert invitations via email to instructors and performers.



## Ilgtermiņa rezultāti

Koncerta dalībnieki iegūst neaizmirstamu uzstāšanās pieredzi un gandarījuma sajūtu. Sezonas kulminācijā pasniedzēji var sanākt kopā un justies kā vienota ģimene, saņemot atzinību gan par savu audzēkņu, gan skolas veikumu. Visiem dalībniekiem ir iespēja izbaudīt kultūras vidi ārpus viņu individuālās instrumentu apmācības.

Lai izveidotu veiksmīgu koncertu, Tautskolas pasniedzēji darbojas kā saliedēta komanda. Šobrīd ir vēlme izveidot Tautas universitātes grupu, kas turpinātu regulāri kopā nodarboties ar muzikālām aktivitātēm. Ideju rosināja pavasara koncerta formāts. Papildus radusies ideja par neliela koncerta rīkošanu rudens sezonas noslēgumā, ļaujot audzēkņiem gūt pieredzi pirms plašākā pavasara koncerta.

### Paši dalībnieki vērtē:

- "Kad jūti, ka sāk parādīties prasmes un tu vari tikt galā ar kādu skaņdarbu, tad nāk baudījums. Skolotājs ir labs, izaicina ar grūtākiem skaņdarbiem. Citādi es izvēlētos pārāk vieglus skaņdarbus."
- "Koncerts ir līdzeklis, lai pārvarētu satraukumu un bailes."
- "Realitāte iebelž, kad jārāda savs sniegums. Jau iepriekšējos gados skolotāja deva mājienu, ka jāizvirza mērķis – uzstāties, lai nāk, kas



6. At the end of the concert, offering pastries, coffee, and tea, which need to be pre-ordered.
7. Finalizing the concert program, distributing it to the audience before the concert.
8. Rehearsals for performing in the hall take place immediately before the concert.

We do not send concert announcements to a wide audience, as the main audience consists of the performers' parents and acquaintances.

## Lasting results

Participants in the concert retain a memorable performance experience and a sense of accomplishment. In the culmination of the season, instructors can come together and feel like a unified family, receiving recognition for both their students' performances and from the school. All participants sense a broader cultural environment beyond their individual instrument training.

The instructors at the Folk High School act as a cohesive team to ensure the success of the concert. Currently, there is a desire to form a People's University band that would regularly engage in musical activities together. The idea was sparked by the format of the spring concert. Additionally, the notion of organizing a small concert at the end of the autumn season has emerged, allowing students to gain experience prior to the larger spring concert.

### Participants themselves evaluate:

- "When you feel that the skill is beginning to emerge and you can manage a piece, that's when the enjoyment comes. The teacher is good, challenging me with more difficult pieces. Otherwise, I would choose pieces that are too easy for me."
- The concert is a means to overcome necessary fears.
- Reality hits when you have to present your performance. Even in previous years, the teacher



nākdams. Tas bija biedējoši. Es saprotu, ka tas mani motivē, bet bailes ir milzīgas. Tomēr tu izej tām bailēm cauri. Tas man lika trenēties mājās, censties dziedāšanas stundās, pievērst uzmanību - vai skaņa uzlabojās. Tas nebija ērti, bet atskatoties pagātnē - bija nepieciešams.”

Pasniedzējs uzskata, ka audzēknis “gūst skatuves pieredzi, tiek uzstāties, klausās arī citus dažādus instrumentus. Arī mans audzēknis baidījās kļūdīties. Es esmu domājis kā atbalstīt audzēkni, kad viņš saprotot, ka ir pieļāvis kļūdu, bet būtu lieliski, ja viņi pie tās ilgi nekavētos un neiestrēgtu. Kad pēc koncerta kāds nāk uzslavēt, tad to jāspēj pieņemt, nevis jākavējas pie veiktajām kļūdām.”

## Nepieciešamie resursi

Nepieciešami pasniedzēji, kuri, sākot ar rudeni, vēlas sagatavot savus audzēkņus koncertam un prot motivēt un mudināt savus audzēkņus uzstāties. Ir izglītojamie, kuri piekrist uzstāties pavasarī, nezinot, cik veiksmīgas būs viņu mācību aktivitātes.

Koncerta organizators un vadītājs. Mums ir viens apmācību vadītājs un divi asistenti, kas nodarbojas ar koncerta organizēšanu.

Koncertzāle, kurā var vadīt mēģinājumus un koncerta laikā ir vieta gan izpildītājiem, gan skatītājiem.

Noteikts budžets nepieciešams arī puķēm izpildītājiem, koncertprogrammas drukāšanai, instruktoru papildu laika un pūļu kompensēšanai un atspirdzinājumu nodrošināšanai koncerta dienā.

hinted that one should set a goal - to perform, come what may. This has been terrifying. I understand that it would motivate me, but the fear is immense. However, within that fear, you push through it. It made me practice at home, strive in singing lessons, pay attention to whether the sound improved. It was uncomfortable but retrospectively necessary.

The instructor believes that the student “gains stage experience, gets to perform, and listens to other different instruments as well. My student was afraid of making mistakes too. I’ve started to think deeply about this, that the student might realize they made a mistake and I as well, but it would be great if they don’t dwell on it for long or get stuck in it. When someone comes to praise after the concert, they should be able to accept it, not dwell on the mistakes made.”

## Conditions for such a form of training/ learning – personnel, resources, cooperation with external partners

Necessary are instructors who are willing to prepare their students for the concert starting from autumn and possess the skill to motivate and encourage their learners to perform. There are learners who agree to perform in the spring, not knowing how successful their learning activities will be.

The concert organizer and host. We have one training manager and two assistants handling the concert organization.

The concert hall, where rehearsals can be conducted, and during the concert, there’s space for both performers and spectators.

A certain budget is also required for flowers for the performers, printing the concert program, compensating instructors for their additional time and effort, and providing refreshments on the day of the concert.



Leanne Barbo

## Dūdu spēles mācīšanas metode

Leanne Barbo māca dziedāt, dejot un spēlēt instrumentus dažādu vecumu cilvēkiem. Šeit apskatīta Tallinas Tautskolas pasniedzējas mūzikas instrumentu spēles mācīšanas pieredze, galvenokārt, igauņu dūdu (est.: torupill) spēles mācīšanas pieredze.

### Problēmsituācija

Cilvēki pieaugušā vecumā var vēlēties iemācīties spēlēt kādu mūzikas instrumentu. Viņiem var nebūt agrākas pieredzes mūzikas apguvē. Strādājošiem pieaugušajiem parasti ir maz laika un viņi var nedaudz baidīties no neveiksmēm. Lai viņi justos atbalstīti, noder mācību metode, kas ir praktiska un neprasa iepriekšējas zināšanas vai pieredzi. Tajā pašā laikā šī metode piedāvā pozitīvu mācību pieredzi jau pirmajās nodarbībās. Mērķa grupa parasti ir cilvēki, kuriem līdz ar darbu un ģimenes pienākumiem ir grūti atrast laiku mūzikas apguvei.

### Piedāvātais risinājums

Mācību metode kopumā ir diezgan praktiska un balstīta uz mācīšanos darbībā. Pasniedzēja ļoti maz izmanto rakstītos materiālus, ja vispār izmanto. Viņa izmanto melodiju ierakstus un video telefonā. Stundās apgūto parasti ieraksta paši audzēkņi, lai ņemtu tos līdzī treniņam, kā atgādni pirms nākamās nodarbības un savam krājumam. Pasniedzēja izmanto arī dūdu melodijas no vēsturisko arhīva ierakstiem. Pasniedzēja uzskata, ka ir svarīgi ieklausīties oriģinālajos dūdu spēlētājos, lai labāk saprastu stilu un ievērotu spēles tehniku. Ar pieredzējušākiem studentiem viņa arī analizē ierakstus – melodijas līniju un variācijas, variācijas ar formu un spēles paņēmieniem.

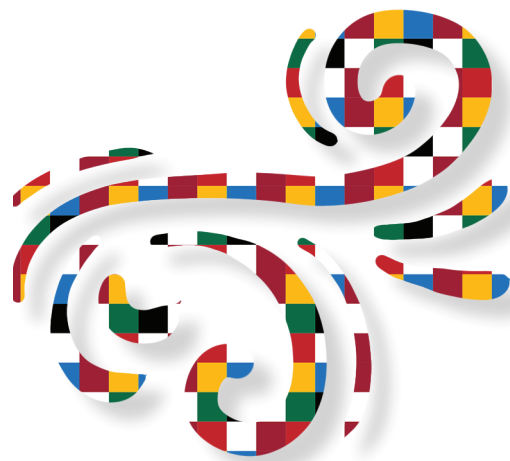
Leanne Barbo

## Bagpipe teaching method

Leanne Barbo teaches singing, dance and playing instruments to people in different age groups. Here as a teacher of Tallinna Rahvaülikool talking mostly about teaching instruments and firstly Estonian bagpipes (Est: torupill).

### Background

People may realise only in adulthood that they want to learn to play a musical instrument. They have no earlier experience in learning music. Since working adults tend to have little time and may be a little bit afraid of failure, they feel supported by a teaching method that is practical and doesn't require previous knowledge or experience. At the same time the method offers positive learning experiences already in the first lessons. The target group is usually people who struggle to find time for music learning between work and family obligations.



## Dūdu spēles mācības

Dūdas tiek nedaudz kļūdaini klasificētas kā pūšamais instruments. Tas tikai daļēji ir taisnība, jo dūdām trūkst galvenās pūšaminstrumentu spēles tehnikas sastāvdaļas – elpas. Skaņas radīšanā tās vairāk līdzinās ermoņikām vai akordeonam, jo tajās tiek lietots gaisa rezervuārs, bet elpošanai un pūšanai ar mūziku nav nekāda sakara. Iesācējiem grūtākais parasti ir elpošanas, pūšanas un presēšanas sistēmas noregulēšana darba kārtībā, tāpēc pirmajās nodarbībās tas, kopā ar ērtāko instrumenta un spēlētāja ķermeņa novietojumu, ir galvenās tēmas. Dūdu spēlēšana ērti dažreiz aizņem daudz laika un tāpēc, tiklīdz šī skaņa šķiet vairāk vai mazāk stabila, mēs sākam ar visvienkāršākajām melodijām.

Parasti pasniedzēja sāk ar dažām melodijām, kuras domātas dūdu spēles iesācējiem. Viena no tām ir melodiski grūtāk iegaumējama, bet tiek atskaņota tikai ar trim pirkstiem, kas tehniski ir vienkāršāk (tuvu stabulē, šaurš diapazons un nav bažu par spiediena maiņas probēmām). Otrā ir melodiski vieglāk iegaumējama un tajā ir gandrīz viss dūdu diapazons. Pasniedzēja mudina audzēkņus radīt arī savas melodijas un mēģināt atskaņot melodijas, kuras viņi jau zina. Savu melodiju radīšana vai improvizācija ir labākais veids, kā iepazīties ar jaunu instrumentu.

Drīz pēc pirmajiem soļiem ar stabuli un melodiju,

## Solution

The teaching method in general is rather physical and based on learning in action. The teacher uses very little, if at all, materials on paper. She does use phone recordings and videos of tunes that we learn in the classes that are usually recorded by students themselves to take them with them for practice and remembrance before next class and for catalogue. The teacher also uses archive recordings of historic bagpipe tunes. The teacher believes that it is important to listen to original bagpipers for getting more in touch with the style and notice better the playing technique. With more experienced students, they also analyse the recordings – the melody line and variations, variations with form and playing techniques.

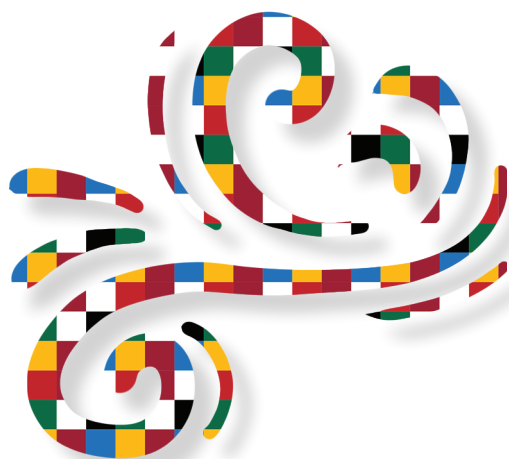
## Bagpipe learning

Bagpipes are somewhat mistakenly classified as a wind instrument, which is partly true, but it is missing the main component of wind instruments playing technique – breath. By the way, when creating sound it is more similar to harmonium or accordion because it has an air reservoir that needs to be dealt with and breathing and blowing has nothing to do with music. The hardest part for beginners is usually getting the breathing, blowing and pressing system into working order so in first lessons this together with the most convenient position

of instrument and player's body are the main topics. Playing the bagpipe comfortably sometimes takes a lot of time so as soon as that sound seems to be more or less stable we start with simplest tunes.

Usually the teacher starts with some tunes that are created by beginners in bagpipe playing. One of them is melodically harder to remember but played





pasniedzēja ņem senu igauņu dūdu melodiju, kurai ir dažas īpašas iezīmes un spēles tehnika. Viņa uzskata, ka par spīti faktam, ka dažas melodijas ir sarežģītākas par citām, tomēr ir vieglāk spēlēt kaut ko pazīstamu. Tāpēc skolotāja nekavējas un jau sākumā, tiklīdz ierauga iespēju, liek klāt dūdu domāšanu un īpašus rotājumus. Viņa vienmēr cenšas pārkāpt robežas, bet, protams, tajā pašā laikā ir uzmanīga, lai nepārslogotu audzēkni ar uzdevumiem un vingrinājumiem.

### Melodijas mācīšanas metode:

Jaunas melodijas apgūšana sākas ar melodijas galveno motīvu, pat ja tas būtu vissarežģītākais no motīviem. Spēlējot tas darbojas arī kā vingrinājums. Ja skolotāja spēles laikā redz, ka audzēknis ir gatavs, viņa sāk dot nelielus papildu uzdevumus vai pievieno kādu citu motīvu, lai uzdevuma līmenis augtu. No garākiem vingrinājumiem tiek salikta visa melodija. Ja šķiet, ka melodija ir vairāk vai mazāk skaidra, pasniedzējs pieliek dažus papildu "trikus" – izrotājumus un variācijas, lai padarītu melodiju krāšņāku un dzīvāku. Turklāt pēc tam, kad audzēknis melodijā jūtas ērti, skolotājs koncentrējas uz dejas stilu un izjūtu (jo lielākā daļa dūdu melodiju ir deju melodijas).

Ar katru jaunu melodiju viņa cenšas iepazīstināt ar kādu jaunu aspektu Igaunijas dūdu tradīcijā, vai tas būtu muzikālās domāšanas aspekts, jauns veids, kā variēt ar formu vai melodiju, vai dūdu spēles tehnikai raksturīgu ornamentu.

Ar igauņu kanneli metode ir ļoti līdzīga. Skolotājai ir arī pirmais draugu veidotais repertuārs, kas

only with three fingers, which technically is easier (close in the chanter, narrow range and no worries with pressure change in extremes of the chanter). The second one is melodically easier to remember and has almost the full range of the bagpipe. The teacher also encourages people to create their own tunes and try to play melodies that they already know. Creating your own tunes or improvising is the best way to get acquainted with a new instrument.

Soon after the first steps on chanter and melody, the teacher takes an old Estonian bagpipe tune that has some special characteristics and playing techniques. She believes that besides the real fact that some tunes are more complicated than others are, it is also true that it is easier to play something you are familiar with. This is why the teacher does not delay putting in some bagpipe thinking and special ornaments already in the beginning as soon as she sees the opportunity. She always tries to push the limits but of course at the same time being careful not to overload the student with tasks and exercises.

### Teaching a tune method:

Learning a new tune starts with the key motive of a tune even if it is the most complicated one. While playing it works also as an exercise. During playing if teacher sees that the student is ready, she start to give small extra aspects or add another motive so that the exercise grows. From longer exercises the whole tune is put together. If the tune seems to be more or less clear, the teacher starts to give some extra "tricks" – embellishments and variations to make the tune more wholesome and alive. In addition, after the melody is comfortable for the students the teacher proceeds to concentrate on the style and feel of dance (since most bagpipe tunes are dance tunes).

With every new tune, she tries to introduce some new aspect of the Estonian bagpipe world, be it an aspect of musical thinking, a new way to variate with form or melody or an ornament special to bagpipe playing technique.



kalpo kā īsas etīdes vai vingrinājumi, bet vienlaikus darbojas arī kā melodija, kā arī viņa mudina atrast pazīstamas dziesmas. Pirmajās klasēs kanneli izmanto arī kā pavadošo instrumentu dziesmai bez melodijas spēles. Vēlāk tiek vairāk iesaistīti vēsturiskie kannelu ieraksti, kā arī dažādas spēles tehnikas no dažādiem reģioniem (piemēram, setu/ krievu spēles stils, somu un karēliešu 5 stīgu un strinkšķināšanas tehniku un, galvenokārt, Igaunijā un Latvijā izplatītā tehnika - nevajadzīgo stīgu aizklāšana ar kreiso roku un strinkšķināšana ar labo roku). Ar labāka līmeņa kannelu spēlētājiem iespējams sākt mainīt kreisās rokas pozīcijas, lai iegūtu lielāku melodijas diapazonu uz vairāk nekā 10 stīgu instrumenta.

Ar vargānu metode ir pavisam citāda, jo lielākā daļa instrumentu spēles notiek spēlētāja mutē, kur līdzīgi kā dziedāšanā ir grūti ar pirkstu norādīt, ko darīt un no kā izvairīties.

Iesācējiem sākumpunkts ir instrumenta novietošana pret spēlētāja zobiem un turēšana ar kreiso roku, lai, raustot ar labo roku, tas veidotu skaņu. Kad skaņa sāk parādīties, skolotājs iesaka meklēt veidus, kā padarīt to skaidrāku un skaļāku, izmantojot vairāk vietas mutes dobumā un rīklē.

Nākamais solis parasti ir daži ritmu veidošana ar roku kustībām, elpošanu un galvenais - ar diafragmas kustībām. Šim nolūkam klases repertuārā ir arī daži elpošanas vingrinājumi bez instrumenta.

Pēc tam uzdevums ir sākt meklēt vargāna pamattoni. Katram instrumentam ir viens vadošais tonis, kas pavada parējās skaņas, kuras var sākt meklēt un pastiprināt no instrumenta skaņu rindas. Pirmais uzdevums ir atrast instrumenta pamattoni, lai no tā varētu sākt veidot melodiju.

Ja tas ir izdevies, skolotājs iesaka sākt meklēt dažādas atvērtas rīkles skaņas uz pamattona. Ar atvērtu kaklu var atrast un konkretizēt skaņurindas 1., 3. un 5. pakāpes un pat tālāk, bet sākumā tie būs, galvenokārt, trīsskaņi. Tas prasa daudz smalka darba ar mutes dobuma muskuļiem, rīkli un mēli, kā arī veiklu kontroli no paša spēlētāja ausīm. Kad ir iespējams pēc iespējas skaidri atrast noteiktas skaņas, spēlētājs sāks iegaumēt (galvenokārt,

With the Estonian kannel the method is very similar. The teacher also has the first repertoire created by her friends that serve as short etudes or exercises but also work as a tune in the same time and even more she encourages finding familiar songs. In the first classes the kannel is used also as an accompanying instrument for a song besides melody playing. Later more of historic kannel recordings are involved and also different playing techniques from different regions (for example Seto/Russia playing style, Finnish and Karelian 5-string and plucking techniques and mainly the common technique for Estonia and Latvia of covering unnecessary strings with left hand and strumming with right hand). With advanced kannel players it will be possible to start also changing left hand positions to have a bigger melodic range on a more than 10 stringed zither.

With jaw harp the method is quite different because most of the instrument playing happens inside the players mouth where similarly with singing it is hard to point with your finger what to do and what to avoid.

With beginners, the starting point is placing the instrument against the player's teeth and holding with the left hand so that it starts to make sound when pulled with the right hand. When the sound starts to emerge, the teacher proceeds to suggest ways, how to make it clearer and louder by giving more space to the mouth cavity and throat.

The next step is usually some rhythms with hand movement, breathing and most importantly - diaphragm movements. For that, there are also some breathing exercises in the repertoire of the class without the instrument.

After this, the task is to start to look for the "home note" of the jaw harp. Every instrument has a main tone that accompanies the sounds that one can start to search and amplify out from the harmonics of the instrument. The first task is to find the tone that matches to the "drone" of the instrument so that melody could be started to be built from it.

If this is successful, the teacher suggests to start to find different sounds of open throat on top of



zemapziņā) sava mutes dobuma formu un sajūtu, lai varētu to atkārtot vēlreiz.

Nākamais solis ir noteikt skaņurindas 2., 4. un 6. pakāpi ar nu jau aizvērtu kaklu. Dažiem spēlētājiem tās ir grūtāk, citiem vieglāk saklausīt, jo instrumenta pamatskaņa tagad ir klusāka.

Repertuāra izvēle parasti sākas ar vienkāršākajām igauņu bērnu dziesmām, kuras audzēknis jau zina, lai atvieglotu mācību uzdevumus. Palīdz igauņu melodija "Rongisõit", bet arī "Juba linnukesed" pieder pie vargāna spēlētāju iecienītākajām iesācēju melodijām. Drīz pēc tam mācību procesā tiek iekļautas vēsturiskās igauņu vargāna melodijas. Daudzas no tām ir melodiski vienkāršas un loģiskas no spēles tehnikas viedokļa. Tālāk viss notiek līdzīgi kā citu instrumentu apgūvē. Mēs ņemam jaunas melodijas, daudzas no tām no vēsturiskiem ierakstiem, kurās var būt arī dažādi noderīgi un jauni tehniski vai muzikāli paņēmieni. Mēs izmantojam tos kā vingrinājumus, līdz tie kļūst par pilnām melodijām.

## Ilgtermiņa mērķis

Kad skolēni jau spēlē kādas melodijas, viņi vienmēr tiks mudināti uzspēlēt danču klubā vai citos mazākos pasākumos vai vietās, lai dotu iespēju muzicēt. Ja viņi ir pieredzējušāki, pasniedzēja mēdz sūtīt viņus spēlēt koncertos, kas viņai tiek piedāvāti, kad pašai nav iespējas tikt uzstāties.

Ilgtermiņa mērķis plašākā mērogā ir iesaistīt vairāk cilvēku tradicionālās mūzikas aprītē, vairot izpratni un mīlestību pret mūsu pašu tradicionālo mūziku un spēles tehnikām. Tādā veidā arī kopiena stiprināsies un dalībnieki atbalstīs viens otru, arī tradicionālās mūzikas kopējās zināšanas un apziņa būs plašāka un būs vieglāk dzīvot un muzicēt, būs mazāk strīdu.

Mērķi šaurākā mērogā būtu praktiskās iemaņas muzicēt dažādās situācijās un pasākumos,

the drone. With an open throat, one can locate and specify 1., 3. and 5. steps of the scale and even further but in the beginning it will be mainly triads. This needs a lot of fine muscular work of mouth cavity, throat and tongue but also fast feedback of the players own ears. If it is possible to locate the sounds as clearly as possible, the player will start to memorise (mostly subconsciously) the shape and feeling of one's mouth cavity to be able to produce it again.

Next step is to locate 2., 4. and 6. steps of the scale with now closed throat. For some players this is harder, for others, easier to listen, because the drone is now more silent.

The choice of repertoire starts usually with the simplest Estonian children songs that the student already knows to minimise learning tasks. Helpful with the scale is the Estonian tune "Rongisõit" but also "Juba linnukesed" belongs to the favourite beginners tunes of jaw harp players. Soon after, historical Estonian jaw harp tunes are included into the learning process. Many of them are melodically simple and logical from the aspect of playing technique. After this, everything happens similarly to other instruments learning. We take new tunes, many of them from historical recordings, which can also have some useful and new technical or musical aspects to them and use them as exercises until they become full tunes.

## Long - term goal

When students are already playing some tunes, they will always be encouraged to come along to play in Dance club or other smaller events or venues to give them playing options. If they are more experienced, the teacher tends to send them to play in concerts that are offered for her but she has no possibilities to go.

Long - term goal on a more broader scale is to involve more



piemēram, nodarbībās pirmsskolā, ballītē draugu lokā, tradicionālo deju klubos un instrumentālās tautas mūzikas saspēlēs, dodoties uz tradicionālajām maskarādēm (Svētā Mārtiņa dienas ķekatas) u.c. svinībām (Sv. Jāņa diena). Tā kā mācību process sastāv no muzicēšanas praktiskās un fizikālās puses, nevis mācību materiāliem un notīm, tas prasa lielāku audzēkņa motivāciju strādāt individuāli, un ir cerība, ka praktiskā muzicēšana audzēkņa ķermenim un prātam būs pazīstamāka un spēles uzsākšanas sliekšni būs vieglāk pārvarēt.

Arī tas pats par sevi ietver ilgtermiņa mērķus, lai cilvēkiem kopumā būtu vieglāk muzicēt un dažādos veidos piedalīties mūzikas dzīvē.

## Nepieciešamie resursi

Nepieciešama skola, kurā var reklamēt šādas iespējas un apmācīt vadītājus, kas plāno nodarbības. Nepieciešama ērta telpa, kurā troksnis nevienam netraucē. Izņemot to, protams, skolotājs un audzēkņi ar motivāciju, kā arī instruments.

Šeit ir daži dūdu un kannel melodiju video piemēri, kas izmantoti studentiem Tallinas Tautskolā un citur:

### Dūdas iesācējiem:

*Jūri labajalg* - <https://youtube.com/shorts/2mMYvBMEbVA>

### Dūdu melodijas iesācējiem:

*Voortantsu algus* - <https://youtube.com/shorts/52HczKouq-I>

*Voortants terve* - <https://youtu.be/FPYbu2DGkjU>

*Hiiu polka* - <https://youtu.be/gg2OSlyxthY>

### Dūdas vairāk pieredzējušiem:

*Fletdans* - <https://youtu.be/wTvJDdtntzg>

people into the traditional music scene, to grow awareness and love towards our own traditional music and playing techniques. In this way also the community will grow stronger and the members support each other, also the common knowledge and awareness of traditional



music will be wider and it will be easier to live and make music without explaining oneself too often.

Goals in more narrow scale would be practical skills of making music in different kind of situations and events like classes in preschool, parties with friends, traditional dance clubs and instrumental folk music jam sessions, going to traditional masquerades (St. Martin's Day mummers) or other celebrations (St. John's Day). As the learning process consists of more practical and physical side of making music rather than materials and notes that would require more motivation of the student to work individually, then there is hope that the practical music making is more familiar to the student's body and mind and it would be easier to overcome the threshold of starting to play.

This too carries in itself more long term goals of making people generally more easy-going about making music and participating in music life in various ways.

## Conditions

It requires a school where you can advertise such kinds of possibilities and training managers who schedule the classes. It also requires a comfortable room where the noise doesn't disturb anybody.



*Kalamies* - <https://youtu.be/INzI-8a7bZ4>

### Dūdu melodijas pieredzējušiem spēmaņiem:

*Pihti ristitants* - <https://youtu.be/JU13M5nL8W8>

*Pihti polka* – <https://youtu.be/VcZug4EGCBQ>

*Pihti polka variant* – <https://youtu.be/5EPbrCppyTk>

*Torupilli Jussi nr 17* <https://youtu.be/FLC3sGp9Upo>

### Kannele iesācējiem:

*Kes elab metsa sees* - <https://youtu.be/SajHaL6tn2s>

*Oh kuusepuu* – <https://youtu.be/mXCagcsUfSQ>

*Kati kargus* - <https://youtu.be/fRdrhPGLp9o>

*Ülle kargus katmistehnikas* - <https://youtu.be/LJ-ozjwNKXE>

*Ülle kargus setu/vene tehnikas* – <https://youtu.be/MMoFqF-chMJY>

### Kanneles strinšķināšanas tehnika:

*Torupillilugu* - <https://youtu.be/qShilSWszjU>

### Kanneles melodijas ar nelielām priekšzināšanām:

*Kaarel Koppeli teine polka* – <https://youtu.be/XSkzTHUJB9l>

*Eesti lugu Jaska Ol'oksalt* - <https://youtu.be/RxOfqGthFZo>

### Kanneles pieredzējušākiem:

*Koikküla polka* – <https://youtu.be/9IORb-imdda>

*Torupilli Jussi teekäigu marss* – [https://youtu.be/dqHFD\\_Z5S7s](https://youtu.be/dqHFD_Z5S7s)

*Oh seda pidu ja põlvõ* - <https://youtu.be/tl7JuqlowXM>

### Kanneles melodijas ar labām priekšzināšanām:

*Torupilli Jaani polka* - <https://youtu.be/t1hyibQZvZA>

*Kamarinskaja* - <https://youtu.be/OXoDVXe7tHM>

### Kannele pieredzējušiem spēmaņiem ar kreisās rokas pozīciju maiņu:

*Vanapoiis reinlender* - <https://youtu.be/BKEmqf5UmQM>

Other than that, of course a teacher and a student with motivation. Of course also the instrument.

Here are some of the video examples of torupill and kannel tunes that have been used with students in Tallinna Rahvaülikool and elsewhere:

### Torupill beginners:

*Jüri labajalg* - <https://youtube.com/shorts/2mMYvBMEbVA>

### Torupill tunes for beginners:

*Voortantsu algus* – <https://youtube.com/shorts/52HczKouq-l>

*Voortants terve* - <https://youtu.be/FPYbu2DGkjU>

*Hiiu polka* - <https://youtu.be/jgg2OSlyxthY>

### Torupill more advanced:

*Fletdans* - <https://youtu.be/wTvJDdtntzg>

*Kalamies* - <https://youtu.be/INzI-8a7bZ4>

### Torupill tunes for advanced:

*Pihti ristitants* - <https://youtu.be/JU13M5nL8W8>

*Pihti polka* – <https://youtu.be/VcZug4EGCBQ>

*Pihti polka variant* – <https://youtu.be/5EPbrCppyTk>

*Torupilli Jussi nr 17* <https://youtu.be/FLC3sGp9Upo>

### Kannel beginners:

*Kes elab metsa sees* - <https://youtu.be/SajHaL6tn2s>

*Oh kuusepuu* – <https://youtu.be/mXCagcsUfSQ>

*Kati kargus* - <https://youtu.be/fRdrhPGLp9o>

*Ülle kargus katmistehnikas* - <https://youtu.be/LJ-ozjwNKXE>

*Ülle kargus setu/vene tehnikas* – <https://youtu.be/MMoFqF-chMJY>

### Kannel plucking style:

*Torupillilugu* - <https://youtu.be/qShilSWszjU>

### Kanneltunes for advanced beginners:

*Kaarel Koppeli teine polka* – <https://youtu.be/XSkzTHUJB9l>

*Eesti lugu Jaska Ol'oksalt* - <https://youtu.be/RxOfqGthFZo>

### Kannel more advanced:

*Koikküla polka* – <https://youtu.be/9IORb-imdda>

*Torupilli Jussi teekäigu marss* – [https://youtu.be/dqHFD\\_Z5S7s](https://youtu.be/dqHFD_Z5S7s)

*Oh seda pidu ja põlvõ* - <https://youtu.be/tl7JuqlowXM>

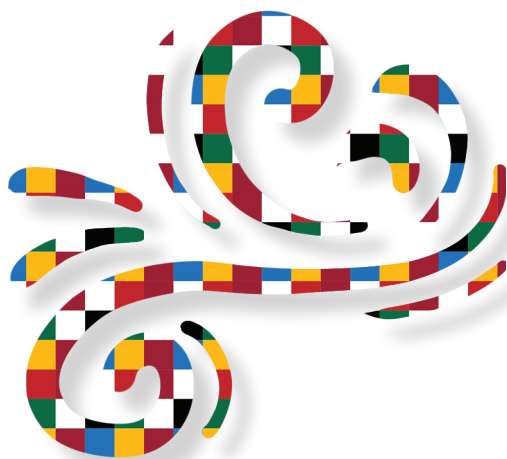
### Kannel tunes for more advanced:

*Torupilli Jaani polka* - <https://youtu.be/t1hyibQZvZA>

*Kamarinskaja* - <https://youtu.be/OXoDVXe7tHM>

### Kannel advanced with change of left hand position:

*Vanapoiis reinlender* - <https://youtu.be/BKEmqf5UmQM>





Gintaras Andrijauskas

## “Mandolīnas akadēmija” XXIX starptautiskā tautas mūzikas festivāla “SELOS MUZIKANTAI” ietvaros

### Problēmsituācija

“MANDOLĪNAS AKADEMIJA” ir daļa no starptautiskā tradicionālās mūzikas festivāla “SELOS MUZIKANTAI”, kas norisinās jau 30 gadus. Apmācību procesā piedalās ap 80 dažāda vecuma audzēkņi. Gatavošanās noslēguma koncertam (kas notiek maija otrajā nedēļas nogalē) sākas rudenī. Patstāvīgai apmācībai tiek gatavots izglītojošs video materiāls. Organizatoriskā grupa vada kursus iesācējiem. Apmācību beigās norisinās lielais kopmēģinājums, kura laikā tiek izveidots kopīgs mūzikais priekšnesums. Noslēguma koncerts notiek Zarasu rajona Stelmužē - Lietuvas vecākajā koka baznīcā. Ļoti svarīga loma ir neformālajai mūzikai vakarā pēc koncerta. Lai gan šī projekta galvenā uzmanība tiek pievērsta mandolīnām, visi pārējie stīgu instrumenti (īpaši mazāk populārie) tiek ļoti gaidīti. Tas padara tautas mūziku interesantāku, radošāku un dažādus cilvēkus iekļaujošāku.

Projektā galvenā uzmanība tiek pievērsta ne tik daudz individuālajam mūziķim, cik spējai muzicēt grupā. Lai katrs mūziķis atrastu savu vietu kopmūzikā atkarībā no viņa individuālajām spējām, lai spētu pievienoties mūzikas grupām un izveidot savu stilu.

Gintaras Andrijauskas

## “MANDOLINA ACADEMY” - XXIX - as part of the traditional international folk music festival “SELOS MUZIKANTAI”

### Background

“MANDOLINA ACADEMY” is part of the traditional international folk music festival “SELOS MUZIKANTAI”, which has been going on for 30 years. About 80 students of various ages participate in this training process. Preparation for the final concert (which takes place on the second weekend of May) starts in the fall. Educational video material is being prepared for independent learning. The organizational group conducts field courses for beginners, and in the final there is a big joint rehearsal during which the joint music is finally coordinated. The final concert takes place in the oldest wooden church in Lithuania in Stelmužė, Zarasai district. A very important part is informal music in the evening after the concert. Although the main focus of this project is the mandolin, all other string instruments (especially the less popular ones) are very welcome. It makes folk music more interesting, more creative, and more inclusive of a wider variety of people.

The main focus of the project is not so much on the individual musician as on the ability to play music in a group. For each musician to find his place in the common music depending on his individual achievements. Join musical groups and create your own style.



## Piedāvātais risinājums

Kad audzēkņi nolemj piedalīties šajā projektā, viņi vispirms iegūst instrumenta spēles pamatprasmes. Pirmās zināšanas audzēknis saņem tiešā kontaktā ar skolotāju, jo ir ļoti svarīgi, lai pamatprasmes tiktu apgūtas ņemot vērā audzēkņa specifiskās vajadzības. Ja nav iespējas ierasties uz kopīgo nodarbību norises vietu, tālākmācības var notikt arī attālināti.

Turpmākā apmācība notiek divos virzienos. Ja audzēkņiem ir iespēja muzicēt savā grupā, viņi tiek aicināti gala koncertam sagatavot divus skaņdarbus. Ikviens tiek aicināts piedalīties kopīgā muzicēšanā (piedalās visi, arī tie, kas spēlē grupās). Lai sagatavotos, katru gadu tiek gatavotas video nodarbības. Tādā veidā ik gadu paplašinām savu apvienotā orķestra repertuāru, ar kura palīdzību paaugstinām mūziķu individuālo līmeni, pilnveidojam muzicēšanas un komunikācijas prasmes, ieviešam arvien plašāku un oriģinālāku tautas mūzikas repertuāru.

## Solution

When students decide to participate in this project, they receive basic instrument management skills in the first row. The student receives the first lessons through direct communication with the teacher, as it is very important that the basic skills are acquired taking into account the specific needs of the student. Further training can also take place remotely if it is not possible to come to the place of joint classes.

Further training takes place in two directions. If students have the opportunity to play music in their group, they are encouraged to prepare two pieces for the final concert. Individuals are invited to participate in joint music (everyone participates, including those who participate in groups). For this purpose, video lessons are prepared every year. In this way, every year we expand the repertoire of our joint orchestra, with the help of which we raise the individual level of musicians, improve musicianship and communication skills, and introduce an ever wider and more original repertoire of folk music.



## Ilgtermiņa mērķis

Projekta svarīgākais mērķis - "Kopīgi radot mūziku, cilvēki kļūst draugi".

Katrs audzēknis apzinās, ka reizi gadā viņš vienmēr būs gaidīts mūsu koncertā un kopīgajā muzikālajā priekšnesumā. Tas sniedz motivāciju pilnveidoties, mācīties un radīt. Mūsu apmācības aptver visu Lietuvu, jo mēs dzīvojam tālu viens no otra. Tāpēc ir ļoti patīkami, kad audzēkņi, kuri dzīvo tālāk, pulcējas kolektīvos. Tas ļauj viņiem attīstīties neatkarīgi. Un, atnākot kopā saspēlēt, viņi jau ar saviem sasniegumiem palīdz motivēt citus iesācējus un tādējādi paplašina iniciatīvas grupas darbu. Īpaši patīkami ir redzēt, kad kopīgi muzicēt sāk ģimenes. Prieku sagādā saskatīt motivētus audzēkņus, kuri mēģina eksperimentēt ar mazāk populāriem mūzikas instrumentiem, iekļaujot tos savos grupu sastāvos. Drosmīgākie pat aranžē un komponē, tādējādi padarot kopējo muzicēšanu vēl pievilcīgāku.

Muzicēšana grupā ir ļoti sarežģīts psiholoģisks un sociāls process, kas sniedz baudu un kopības sajūtu. Tāpēc skaņdarba sarežģītība un mūziķu meistarība šeit nav tik svarīga - svarīgākais šeit ir klausīšanās un kopā būšana.

## Darbības programma

Gatavošanās pavasara koncertam:

1. Jūnija sākumā tiek publiskoti pēdējā koncerta video ieraksti, iepazīstinot ar aizvadītā gada sasniegumiem un piesaistot jaunus audzēkņus.
2. Notiek komunikācija ar potenciālajiem skolotājiem un audzēkņiem.
3. Tiek sagatavoti nākamā koncerta kopējā repertuāra skaņdarbi, ar mērķi padarīt tos interesantus un audzēkņiem noderīgus.



## The long-term goal

The most important goal of the project is "PEOPLE PLAYING MUSIC TOGETHER - BECOME FRIENDS".

Every student knows that once a year he will always be welcome at our concert and joint musical performance. It provides motivation to improve, learn and create. Since our training covers the whole of Lithuania, we live far from each other. Therefore, it is very gratifying when students who live further away gather in collectives. This allows them to develop independently. And when they come to play together, they already help to motivate other beginners with their achievements and thus extend the work of the initiative group. It's especially fun to see when families start playing music. It's nice to see encouraged students trying to experiment with less popular musical instruments by incorporating them into their band lineups. And the bravest ones even take up arrangements and creations, thus making the overall music making even more attractive.

Playing music in a group is a very complex psychological and social process that provides a sense of pleasure and togetherness with one's community. Therefore, the complexity of the piece and the skill of the musicians are not so important here, the most important thing here is listening and togetherness.

## Activity program

The process of preparing for the spring concert:

1. From the beginning of June, video recordings of the last concert are made public, presenting the achievements of the past year and attracting new students.
2. We communicate with potential teachers and students.
3. The works of the common repertoire of the next concert are being prepared, with the aim of making them interesting and useful for the students.



4. Tiek rakstīti projekti.
5. Tiek saskaņoti individuālo un klātienes apmācību grafiki.
6. Tiek sagatavots, izveidots un ievietots internetā izglītojošs jaundarbu video materiāls.
7. Lielais kopmēģinājums koncerta priekšvakarā ("Pavasara sesija").
8. Koncerts maija otrajā nedēļas nogalē koka baznīcā Zarasu rajonā un neformāla muzicēšana vakarā pēc koncerta.

Koncerts ir atklāts publikai, taču, tā kā tas notiek diezgan nomaļā (bet tūristiem pievilcīgā) vietā, visi skatītāji ir pozitīvi noskaņoti, un tas darbojas nomierinoši un motivējoši.

## Rezultāti

Pēc pirmās uzstāšanās mēs bieži aicinām šos audzēkņus arī nākamajos koncertos. Mūsu orķestris ar katru gadu pieaug.

4. Projects are written.
5. Schedules of individual and on-site training are compatible.
6. Educational video material of new works is prepared, created and placed on the Internet.
7. The big joint rehearsal on the eve of the concert ("SPRING SESSION").
8. Concert on the second weekend of May in a wooden church in Zarasai district and informal music after the concert in the evening.

The concert is open to the public, but since it takes place in a fairly remote area (but also attractive for tourists), all the spectators are very well-intentioned and it works very calming and motivating.

## Outcomes

After the first performance, we often receive our students at the following concerts. Our orchestra is growing every year.







Birute Andrijauskiene

## Zarasu rajona tradicionalās amatniecības darbnīca

Pirms 20 gadiem Zarasu rajona kultūras biedrība "Sēla" īstenoja PHARE cilvēkresursu projektu "Tradicionalās amatniecības darbnīca". Kopš tā laika darbnīcā tiek austi lietuviešu tautas tērpi un to detaļas. Audējas regulāri piedalās reģionālajās, novada un valsts mēroga tautas mākslas izstādēs. Biedrības austos tautas tērpus nēsā folkloras kopu un tautas mūzikas kapelu dalībnieki, kā arī vīriešu, sieviešu un meiteņu tautas tērpi rotā Zarasu novada muzeja telpas.



### Problēmsituācija

Zarasai ir sava pieredzējušu audēju kopiena un tai arvien pievienojas jauni interesenti. Audēju kopai svarīgi savas zināšanas un prasmes nodot jaunajai paaudzei. Šis process palīdz saglabāt un attīstīt kultūras identitāti un mantojumu. Un tieši spēcīga audēju kopiena ļoti palīdz zināšanu pārmantojamībā.



Birute Andrijauskiene

## Zarasai district traditional craft workshop

20 years ago, Zarasai district cultural association "Sēla" implemented the PHARE human resources project "Traditional crafts workshop". Since then, the workshop has been weaving Lithuanian traditional costumes and their details, and the weavers regularly participate in regional, county and national folk art exhibitions. Folk costumes woven by the society are worn by members of the folk music ensembles, as well as the traditional costumes of men, women and girls decorate the premises of the Zarasai Region Museum.

### Background

Zarasai has its own community of experienced weavers and new people who are interested are always coming. It is important for the group of weavers to pass on their knowledge and skills to the new generation. This process helps preserve and develop cultural identity and heritage. And it is a strong community of weavers that helps a lot in the transfer of knowledge.

### Solution

The new participants without prior knowledge are introduced to the basic concepts and tools of weaving: needles, yarn, threads and other materials. Here they learn the basics of weaving - carding and spinning wool, tying threads, winding fabric in threads. How to calculate the amount of material to be woven and how to arrange the fabric pattern in a tablecloth or bed cover or other product is learned





## Ilgtermiņa mērķis

Aušana šiem cilvēkiem ir pašizpaušmes veids. Ir ļoti interesanti atklāt jaunas ornamentu un krāsu kombinācijas. Aušana ir meditācija radīšanā. Interesanti vērot, kā diegi pārtop audumā. Tas ir ilgs un lēns process, kas ļauj meditēt un vērot, kā tiek radīts konkrēts produkts, unikāls, atšķirīgs no jebkura cita. Diegi ir piemēroti materiāls radošumam. Tos var aust, adīt, pīt, šūt... No tiem var izgatavot cilvēkam ļoti svarīgu lietu - apģērbu. Aušanai ir sava burvība. Tas ir nozīmīgs viņa pašizpaušmei un arī atpūtai.

Ir ļoti svarīgi iemācīt jaunām sievietēm un meitenēm aust. Tā ir mūsu tradīcijas pēctecība un saglabāšana. Mēs esam pagodināti, ka viena no mūsu studentēm ir Marjorie Dulom no Francijas Basku reģiona, kura izzina Zarasai rajona senās tradīcijas.

Varam lepoties, kad redzam, kā mūsu austos tautas tērpus valkā, piemēram, folkloras kopas un rāda tos pasaulei.

## Nepieciešamie resursi

1. Mentorēšana un vide. Pieredzējuši kolēģi var dalīties ar savām zināšanām, sniegt padomus un nodrošināt atbalstu jaunajiem dalībniekiem.
2. Tehnoloģijas, piemēram, digitālie mediji un internets, ir mainījušas veidu, kā cilvēki apgūst un pārvalda zināšanas. Tiešsaistes resursi (piemēram - video) var būt lietderīgi, nodrošinot piekļuvi informācijai no visdažādākajām jomām.
3. Iedvesmas un motivācijas gūšana - skatīties citu aušanas mākslinieku darbus, apmeklēt izstādes, lai attīstītu radošumu un atrastu savu stilu, celtu kvalitāti
4. Izstādāžu rīkošana un piedalīšanās tajās, daloties savstarpējā pieredzē un zināšanās.

ditional costumes for dances, sports dances and other artistic groups of the Zarasai district.

Zarasai workshop costumes - exhibitors. Teacher Birutė Andrijauskienė has also become a laureate in the national competition exhibition "Golden Wreath" in 2020. Other weavers have also been awarded.



## Long-term goal

Weaving is a form of self-expression for these people. It is very interesting to discover new combinations of ornaments and colors. Weaving is meditation in creation. It is interesting to watch how threads turn into fabric. It is a long and slow process that allows you to meditate and see how a particular product is created, unique, unlike any other. Threads are a soft material for creativity. They can be woven, knitted, braided, sewn... They can be used to make a very important thing for a person - clothing. It has its own magic for relaxation and self-expression.

It is very important to teach young women and girls how to weave. It is the continuation and preservation of our tradition. We are honored to have Marjorie Dulom from the Basque County of France as one of our students, learning about the ancient traditions of the Zarasai region.

We can be proud when we see how our woven traditional costumes are worn by e.g. folk ensembles and shown to the world.

## Conditions

1. Mentoring and environment. Experienced colleagues can share their knowledge, give advice and provide support to new members.
2. Technologies such as digital media and the internet have changed the way people acquire and manage knowledge. Online resources (e.g. videos) can be useful in providing access to information from a wide variety of fields.
3. Acquiring inspiration and motivation - seeing the works of other weaving artists, visiting exhibitions to develop creativity and find your own style, improve quality.
4. Organize exhibitions and participate in them, sharing mutual experiences and knowledge.





Anita Ostrovska

## Aizkraukles reģionālās tautskolas pasākums ZAĻĀ PIETURA

### Problēmsituācija

Tautskola ir neformāla mācību iestāde, kas pulcē visdažādāko vecumu un tautību mācīties gribošus cilvēkus, ar mērķi ļaut apmeklētājiem neilgā laika posmā pilnveidot, izzināt un attīstīt sevi. Tautskolās nav kontroldarbu un eksāmenu, jo tiek uzskatīts – vislabākie mācību rezultāti tiek sasniegti, ja skolnieki mācās, nedomājot par novērtējumu, ļaujoties jauniem atklājumiem, iedvesmai un komunikācijai. Rakstniece Zenta Mauriņa, kuras filozofija ir mūsu organizācijas pamatā, jau pirms 100 gadiem redzēja tautas skolas kā nacionālās pašapziņas un kopēja tautas kultūras līmeņa celšanas vietas.

Ik sezonu no oktobra līdz maijam Aizkraukles reģionālā tautskola organizē dažādus neformālos kultūrizglītības kursus. Aizkraukles reģionālās tautskolas īpatnība ir tā, ka tautskolai nav savu mācību telpu. Tādēļ ar Aizkraukles novada atbalstu nodarbības notiek novada kultūras centros, muzejos, bibliotēkās, kā arī mūzikas un mākslas skolās, izmantojot arī šo iestāžu materiāli tehnisko bāzi. Tautskolā tās dalībnieki apgūst dažādu instrumentu spēli un kolektīvās muzicēšanas prasmes, kā arī gleznošanu, zīda apgleznošanu, papīra dizainu, pārlošanu, floristiku, rokdarbus, filcēšanu un dekupāžu, fotografēšanu, kā arī klausās lekcijas par nozīmīgām un aktuālām tēmām un piedalās diskusiju klubos.

Tautskolas organizētajās mācībās iesaistās visu paudžu cilvēki: ģimenes ar bērniem, jaunieši, lauku sievietes, cilvēki ar invaliditāti, seniori, bezdarbnieki u.c. Kopumā ik gadu tajās piedalās vairāk kā 100 dalībnieku.

Tradicionāli katru gadu maija mēnesī Aizkraukles

Anita Ostrovska

## Aizkraukle regional Folk High School event GREEN STOP

### Background

Aizkraukle Folk school is a non-formal educational institution that gathers people of all ages and nationalities who want to learn, with the aim of allowing participants to improve, learn and develop themselves in a short period of time. There are no tests and exams in folk schools, because it is believed that the best results are achieved when students learn without thinking about evaluation, allowing themselves new discoveries, inspiration and communication. The Latvian writer Zenta Mauriņa, whose philosophy is the basis of our organization, already 100 years ago saw folk schools as the institutions for raising the level of national self awareness and the common culture of the people.

Every season from October to May, Aizkraukle regional Folk High school organizes various non-formal cultural education courses. The peculiarity of Aizkraukle regional Folk High school is that the Folk school does not have its own classrooms.









stausu cilvēkiem ar dažādiem izglītības līmeņiem. Tautskolas uzdevums ir pateikt paldies gan kursu pasniedzējiem, gan dalībniekiem, kuri velta savu laiku sevis pilnveidei, jaunu zināšanu un prasmu ieguvei, visiem kopīgi veidojot labāku un gudrāku sabiedrību- zināšanu sabiedrību.

## Aktivitāšu programma

Tautskolas pasniedzēji darbojas kā saliedēta komanda, lai nodrošinātu koncerta izdošanos. Vispirms tiek izveidota darba grupa, kas izveido pasākuma koncepciju un tad seko pārējās aktivitātes:

- Budžeta plānošana (telpu un tehnikas īre, izstādes stendu un gaismu īre, reklāma, noformējums, kafijas pauze).
- Vienošanās ar kultūras centru par telpām (lielā zālē un mazā zālē) un tehnisko bāzi.
- Vienošanās ar dizaina uzņēmumu par izstāžu stendu un izstāžu gaismu īri.
- Komunikācijas plāna izstrāde.
- Pasākuma programmas veidošana un tehniskais scenārijs.
- Brīvprātīgo uzrunāšana (tautskolas pasniedzēji un kursu dalībnieki).
- Individuālas konsultācijas, papildus nodarbības nepieciešamības gadījumos pie kursu pasniedzējiem.
- Koprepertuāra gatavošana.
- Tiek atlasīti labākie darbi izstādei no mākslas



Along with the direct learning goals and ways of achieving them, the strengthening of the local community, mutual cooperation between people from different social strata with different levels of education is of great importance.

The task of the Folk school is to say thanks to both teachers of the courses and participants who devote their time for self-improvement, acquiring new knowledge and skills, all working together to create a better and smarter society - a society of knowledge.

## Activity program

Folk school teachers work as a cohesive team to ensure the success of the concert. First, a work group is formed, which creates the concept of the event, and then the other activities follow:

- Budget planning (rental of the premises and equipment, rental of the exhibition stands and lights, advertising, presentation, for the coffee break).
- Agreement with the cultural center about the premises (large hall and small hall) and technical base.
- Agreement with a design company on the rental of exhibition stands and exhibition lights
- Development of a communication plan.
- Creation of the event program and technical scenario.
- Addressing volunteers (Folk school teachers and course participants).
- Individual consultations, additional lessons in cases of need with course teachers.
- Preparation of the repertoire.
- The best works for the exhibition are selected from art and applied art courses in coordination with course teachers and participants.
- The musical program is created in coordination with the course teachers and participants. It is important to know the names of the authors and performers, the titles of the pieces, the duration in minutes, in order to create a program

un lietiskās mākslas kursiem, saskaņojot ar kursu pasniedzējiem un dalībniekiem.

- Tiek veidota muzikālā programma, saskaņojot ar kursu pasniedzējiem un dalībniekiem. Svarīgi zināt autoru un izpildītāju vārdus, skaņdarbu nosaukumus, ilgumu minūtēs, lai secīgi veidotu programmu atbilstoši izvēlētajai tēmai.
- Pasākuma norise (pasākuma režisors, vadītājs, foto, video).
- Pateicības.

## Rezultāti

Kopīga mācīšanās dažāda vecuma cilvēkiem veicina sociālās prasmes, attīsta komunikācijas spējas. Izglītošanās mūzikā un mākslās rada cilvēkos daudz pozitīvu emociju, kas savukārt uzlabo mentālo un fizisko veselību. Savu prasmju demonstrēšana publikas priekšā paaugstina kursu dalībnieku pašapziņu, sniedz novērtējuma sajūtu par ieguldīto darbu. Arī Tautskola kā visu dalībnieku kopīgās mājas ļauj sajusties katram no viņiem kā lielas ģimenes loceklim, kas bauda īpašu statusu, kā arī nes atbildību par visu, kas tautskolā notiek.

## Nepieciešamie resursi

Svarīgs uzdevums, plānojot tautskolas mācību sezonu, ir radīt intensīvu un uz ikvienu dalībnieku vērstu piedzīvojumu izglītības ceļā. Lai būtu piedzīvojums, ir jābūt dažādām emocijām, gandarījumiem, izaicinājumiem. Svarīgas ir gan cilvēka individuālās spējas, zināšanas, pieredze, gan spēja sadarboties ar citiem, uzticēties partneriem, ar kuriem esam kopā šajā brīdī un vietā. Tādēļ saturs veidots tā, lai dalībnieki apzinātos sevi gan kā grupas dalībnieku, gan kā indivīdu. Lai viņiem



according to the chosen topic.

- The event progress (event director, host, photo, video).
- Acknowledgments.



## Results

Joint learning for people of different ages promotes social skills and develops communication skills. Education in music and art creates many positive emotions in people, which in turn improves mental and physical health. Demonstrating one's skills in front of the public increases the self-confidence of course participants, gives a feeling of appreciation for the work invested. Also, the Folk school, as the common home of all participants, allows each of them to feel like a member of a big family, enjoy a special status, and also bear responsibility for everything that happens in the Folk school.

## Conditions

An important task when planning the school season of the Folk school is to create an intense educational adventure aimed at every participant. For it to be an adventure, there must be different emotions, satisfaction, challenges. Individual abilities, knowledge, experience of a person, as well as the ability to cooperate with others, to trust the partners with whom we are together at this moment and place are important. Therefore, the con-







NordPlus programme project  
**HAPPY LEARNING**  
NPAD-2021/10087  
July 2021 - November 2023

### **PROJECT COORDINATOR**

Aizkraukle regional Folk High School (LV), Anita Ostrovskā

### **PROJECT PARTNERORGANIZATIONS**

NGO Skaņumāja (LV), Sandra Lipska, Ilmārs Pumpurs

Tallinn Folk High School (EE), Sigre Suurvarik

Centre of Culture of Zarasai Municipality (LT), Erikas Cernovas

### **GOOD PRACTICE CATALOG**

Designers - Dana Vasiljeva, Sandra Lipska

Translator - Alma Pumpure

Photographer - Erikas Cernovas